

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Technická infrastruktura a rozvojová politika obcí

Irena Sochová

**Bakalářská práce
2013**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Irena Sochová**
Osobní číslo: **E10346**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Technická infrastruktura a rozvojová politika obcí**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalářská práce se zaměří na posouzení vlivu investic do technické infrastruktury na rozvojový potenciál a samotný rozvoj vybraných obcí.

V práci budou zpracovány mj. tyto oblasti:

- charakteristika prvků a systémů technické infrastruktury obcí,
- charakteristika rozvojových podmínek obcí,
- analýza stavu a struktury technické infrastruktury vybraných obcí,
- komparace finančních zdrojů obcí využitelných pro realizaci investic do technické infrastruktury,
- analýza dopadů technické infrastruktury na rozvoj vybraných obcí.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

HOLEČEK, Jan. Obec a její rozvoj v širších souvislostech. Brno: GaREP, 2009. 74 s. ISBN 978-809-0430-822.
HRABALOVÁ, Simona. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 99 s. ISBN 80-210-3356-8.
PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek. Veřejná správa a finance. Praha: ASPI, 2005. 556 s. ISBN 80-7357-052-1.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grada Publishing a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
ŽÁRSKA, Elena, et al. Komunální ekonomika a politika. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2007. 194 s. ISBN 978-80-225-2293-9.

Vedoucí bakalářské práce:
Ing. Martin Sobotka, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: 2. července 2012
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Vořejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 16. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Rychnově, dne 16. 6. 2013

Irena Sochová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Martinu Sobotkovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá technickou infrastrukturou a rozvojovou politikou obcí. První kapitola objasňuje pojem infrastruktura, zvláště se zaměřuje na technickou infrastrukturu obcí. Další část práce se věnuje rozvojovým podmínkám obcí a zdrojům využitelným k financování investičních projektů. Třetí kapitola definuje indikátory rozvoje obcí. Další část bakalářské práce je věnována popisu stavu technické infrastruktury v konkrétních obcích. Závěr práce shrnuje dopady investic do technické infrastruktury na budoucí rozvoj vybraných obcí.

KLÍČOVÁ SLOVA

Obec, technická infrastruktura, rozvojové podmínky, investice, indikátory rozvoje

TITLE

Technical infrastructure and development policy of municipalities.

ANNOTATION

This bachelor thesis deals with the technical infrastructure and the development policy of municipalities. The first part explains the infrastructure expression with focus on technical infrastructure of municipalities. Next part of thesis is being devoted to the development conditions of municipalities and to the sources that can be used for financing of investment projects. Third part defines the municipalities' development indicators. Next part of bachelor thesis is dedicated to the description of technical infrastructure in specific municipalities. The thesis' conclusion is summarizing the impacts of technical infrastructure investments on the future development of specific municipalities.

KEYWORDS

Municipality, technical infrastructure, development conditions, investments, development indicators.

OBSAH

ÚVOD	1
1 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA OBCÍ, ZÁKLADNÍ POJMY.....	2
1.1 POJEM INFRASTRUKTURA.....	2
1.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	3
1.3 INFRASTRUKTURA A RŮST.....	6
2 ROZVOJOVÉ PODMÍNKY OBCÍ	8
2.1 EKONOMICKÉ A LIDSKÉ ASPEKTY	8
2.2 UŽIVATELSKÝ POHLED.....	9
2.3 ROZVOJ OBCE.....	10
2.4 SYSTEMATICKÝ PŘÍSTUP K ROZVOJI.....	11
2.5 FINANČNÍ ZDROJE PRO INVESTICE DO TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY.....	12
2.5.1 <i>Rozpočet územního celku</i>	12
2.5.2 <i>Financování investičních projektů</i>	14
3 HODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU.....	17
3.1 INDIKÁTORY ROZVOJE	17
3.2 POPISY INDIKÁTORŮ	18
3.3 METODIKA SBĚRU DAT	20
4 STAV TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY VYBRANÝCH OBCÍ.....	22
4.1 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH OBCÍ.....	22
4.1.1 <i>Krouna</i>	22
4.1.2 <i>Svratouch</i>	23
4.1.3 <i>Předhradí</i>	24
4.1.4 <i>Pustá Kamenice</i>	25
4.2 STAV INFRASTRUKTURY NA POČÁTKU HODNOCENÉHO OBDOBÍ	26
4.3 PRIORITY V PRŮBĚHU HODNOCENÉHO OBDOBÍ	27
4.4 VYUŽITÉ ZPŮSOBY FINANCOVÁNÍ.....	29
5 DOPADY INVESTIC DO INFRASTRUKTURY NA ROZVOJ VYBRANÝCH OBCÍ	31
5.1 SOCIÁLNÍ INDIKÁTORY	31
5.2 EKONOMICKÉ INDIKÁTORY	34
5.3 EKOLOGICKÉ INDIKÁTORY A INDIKÁTOR ZÁJMU O VĚCI VEŘEJNÉ	37
5.4 STATISTICKÉ ZHODNOCENÍ DAT	40
ZÁVĚR.....	45
POUŽITÁ LITERATURA	47
SEZNAM PŘÍLOH.....	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1:	Technické členění TI	4
Tabulka 2:	Ekonomické členění TI.....	5
Tabulka 3:	Příjmy a výdaje běžného rozpočtu obce	13
Tabulka 4:	Příjmy a výdaje kapitálového rozpočtu obce.....	14
Tabulka 5:	Navržené indikátory rozvoje obce	18
Tabulka 6:	Popisy indikátorů rozvoje sociální oblasti.....	18
Tabulka 7:	Popisy indikátorů rozvoje ekonomické oblasti.....	19
Tabulka 8:	Popisy indikátorů rozvoje ekologické oblasti.....	19
Tabulka 9:	Popis indikátoru rozvoje v oblasti správy věcí veřejných	19
Tabulka 10:	Stav technické infrastruktury na počátku hodnoceného období.....	26
Tabulka 11:	Stav technické infrastruktury na konci hodnoceného období a částky investované do příslušných oblastí během hodnoceného období	27
Tabulka 12:	Struktura investic do TI podle způsobu financování	29
Tabulka 13:	Statistické zhodnocení sledovaných indikátorů.....	41
Tabulka 14:	Vstupní data pro nelineární regresní analýzu	42

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1:	Organizační členění TI.....	6
Obrázek 2:	Investice do TI v letech 2000 – 2012 vztahované na jednoho občana.....	29
Obrázek 3:	Rozložení investičních nákladů vztahované na jednoho občana	30
Obrázek 4:	Vývoj indikátoru S1 – Počet obyvatel	31
Obrázek 5:	Vývoj indikátoru S2 – Přírozený přírůstek	32
Obrázek 6:	Vývoj indikátoru S3 – Migrační přírůstek	32
Obrázek 7:	Vývoj indikátoru S4 – Míra nezaměstnanosti.....	33
Obrázek 8:	Vývoj indikátoru K1 – Majetek obce.....	34
Obrázek 9:	Vývoj indikátoru K2 – Počet podnikatelských subjektů.....	36
Obrázek 10:	Vývoj indikátoru K3 – Dluhová služba obce.....	37
Obrázek 11:	Vývoj indikátoru L1 – Čištění odpadních vod.....	37
Obrázek 12:	Vývoj indikátoru L2 – Podíl vytríděného odpadu	38
Obrázek 13:	Vývoj indikátoru V1 – Účast v komunálních volbách.....	39
Obrázek 14:	Regresní analýza závislosti indikátoru S1	42
Obrázek 15:	Regresní analýza závislosti indikátoru S4	43

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
FÚ	Finanční úřad
PD	projektová dokumentace
PPP	Public-Private Partnership
př. n. l.	před naším letopočtem
RUD	rozpočtové určení daní
Sb.	Sbírka zákonů
SWOT	analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
VO	veřejné osvětlení
TI	technická infrastruktura

ÚVOD

Technickou infrastrukturu využívá většina občanů v každodenním životě zcela automaticky, aniž by si uvědomovala její význam a obtížnou nahraditelnost. Důvodem je zřejmě to, že většina sítí, které do oblasti technické infrastruktury řadíme, je dnes uložena v podzemí.

Jde tedy o systémy pro běžnou populaci neviditelné, přesto velmi důležité a ovlivňující nejen naši současnost, ale také možný budoucí rozvoj. V bakalářské práci je analyzován vztah technické infrastruktury a rozvojové politiky obcí.

Cílem práce je posouzení vlivu investic do technické infrastruktury na rozvojový potenciál a samotný rozvoj vybraných obcí. V práci je nejprve popsána a poté analyzována obecně uznávaná závislost rozvojového potenciálu obcí na stavu jejich technické infrastruktury a na míře investic do různých infrastrukturních oblastí.

Úvodní část práce vysvětluje základní pojmy, předkládá přehled prvků a systémů, které tvoří technickou infrastrukturu obcí, a stručně se věnuje také historii infrastrukturních systémů. Tato část práce se zabývá také rozvojovými podmínkami a ekonomickými i lidskými aspekty rozvoje obcí. Závěr první části práce se zaměřuje na různé finanční zdroje pro investice do systémů technické infrastruktury a porovnává jejich využitelnost.

Druhá část práce se zaměří na prokázání souvislosti mezi technickou infrastrukturou a rozvojovým potenciálem obcí prostřednictvím analýzy dopadů investic do technické infrastruktury na rozvoj čtyř vybraných obcí stejného regionu. Jde o obce ležící v jihozápadním cípu Pardubického kraje, které mají téměř totožnou geografickou polohu, lze tedy předpokládat velmi podobné nároky na strukturu výdajů běžných rozpočtů.

Pro objektivní posouzení rozvojového potenciálu těchto obcí jsou v práci definovány indikátory ze sociální, ekonomické i ekologické oblasti. Prostřednictvím těchto indikátorů budou analyzovány souvislosti mezi strategickými záměry sledovaných obcí, použitými způsoby financování investičních infrastrukturních projektů, kvalitou života v těchto obcích a možnostmi jejich budoucího rozvoje.

1 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA OBCÍ, ZÁKLADNÍ POJMY

Před definicí pojmu technická infrastruktura (dále jen TI) se práce nejprve zaměří na význam nadřazeného výrazu infrastruktura a na historické souvislosti vývoje technických infrastrukturních systémů.

1.1 Pojem infrastruktura

Infrastrukturou podle pramenů [20], [21] rozumíme soubor podmínek, které zabezpečují správné fungování ekonomiky. Někdy je termín infrastruktura nahrazován slovním spojením společenský režijní kapitál. Význam této náhrady spočívá ve skutečnosti, že pojem infrastruktura zahrnuje také investice, nutné pro ekonomický rozvoj společnosti.

Kořeny pojmu infrastruktura sahají do 19. století. Tento výraz má svůj původ ve francouzštině, jeho význam je doslova to, co je pod stavbami (infra-structure). Z tohoto spojení lze dovodit obecný význam termínu infrastruktura: jde o systém vzájemně propojených strukturálních prvků zajišťujících integritu a funkčnost nadřazené struktury, systému nebo celku.

Investice, spojené s pojmem infrastruktura jsou podle [21] nedělitelné a nelze je tedy účinně realizovat bez účasti veřejných prostředků nebo alespoň bez veřejné kontroly. Pramen [20] dokonce zmiňuje, že pod pojem infrastruktura lze zařadit podstatnou část veřejného sektoru, tedy těch odvětví, která vyžadují úplnou nebo částečnou kontrolu samosprávných a správních orgánů.

Také podle [22] se infrastrukturou rozumí soubor zařízení, která zajišťují převážně veřejnou službu (službu v rámci veřejného zájmu). Jde o takovou službu, která je za určitých pevně stanovených podmínek k dispozici všem obyvatelům daného území a která je provozována převážně veřejnými subjekty.

Pramen [20] zmiňuje, že pojem infrastruktura se používá pouze pro systémy, které byly uměle vytvořené. Také podle [12] infrastruktura zabezpečuje všechny základní funkce složitého, uměle vytvořeného organismu, tedy prostředí, ve kterém žije člověk. Tento pramen dále charakterizuje infrastrukturu jako systém, který zabezpečuje vstupy a distribuci různých forem hmot, energií a informací. V případě distribuce jde obecně o obousměrný přenos, úkolem infrastruktury je tedy také zajistit odvod a likvidaci hmot a energií po jejich využití.

Důležitý je fakt, že infrastruktura lidských sídel není statickou záležitostí, podle [12] prochází neustálým dynamickým vývojem a její stav je aktuálním odrazem úrovně daného

sídla nebo území. Také podle [20] význam infrastruktury nespočívá jen v okamžité funkčnosti nebo využitelnosti veřejného zařízení, pozornost je nutné věnovat také jeho správě, údržbě a jeho budoucímu rozvoji, který musí reagovat na měnící se společenské požadavky.

Infrastruktura zahrnuje podle typu přenášených médií tři základní oblasti (podrobněji viz např. [5], [20], [21]): technickou, sociální a ekonomickou.

Do oblasti technické infrastruktury je obvykle řazena doprava, vodní hospodářství, odpadové hospodářství, energetika a informační infrastruktura.

Sociální infrastruktura zahrnuje sociální služby a ostatní aktivity, týkající se péče o člověka a o jeho rozvoj. Zároveň se zabývá prostorovou a časovou dostupností těchto služeb a jejich proporcionálním zastoupením ve vztahu k počtu uživatelů [20]. Do této oblasti tedy řadíme zejména tyto systémy: systém zdravotnictví, školství, bydlení, obchodní síť, péči o tělovýchovné aktivity, kulturu, ale také soustavu veřejné správy. Dříve byly aktivity v oblasti sociální infrastruktury zabezpečovány zejména státem, v poslední době je určitým trendem průnik soukromého sektoru do této oblasti.

Úkolem ekonomické infrastruktury je zajistit peněžní přenosy, zahrnuje tedy systém finančních a bankovních služeb. Často se setkáme také s pojmem sociálně-ekonomická infrastruktura. Tento termín zahrnuje dvě poslední zmíněné oblasti. Důvodem je to, že obory infrastruktury sociální a ekonomické se často prolínají, některé systémy (typicky například veřejná správa) pokrývají svým posláním jak sociální problematiku, tak ekonomické faktory.

Infrastrukturu lze tedy chápat také jako soustavu systémů, které zajišťují poskytování služeb technického, sociálního nebo ekonomického charakteru. Společnými znaky infrastrukturních aktivit a procesů jsou podle [21] velká míra veřejného zájmu a síťový charakter.

1.2 Technická infrastruktura

Pojem technická infrastruktura zahrnuje mnoho odvětví. Stavební zákon [25] řadí mezi technickou infrastrukturu vedení a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení, jako jsou například vodovody, vodojemy, kanalizace, čistírny odpadních vod, stavby ke snižování ohrožení území živelnými nebo jinými pohromami, stavby a zařízení pro nakládání s odpady, trafostanice, energetická vedení, komunikační vedení, veřejné komunikační sítě, elektronická komunikační zařízení a produktovody.

Uvnitř jednotlivých odvětví technické infrastruktury i mezi nimi navzájem existují vazby [20]. Vazby uvnitř jednoho odvětví mohou být buď kooperační, nebo konkurenční. V případě

některých odvětví mohou dosahovat vazby smíšené úrovně, mohou tedy nést prvky kooperačního i konkurenčního vztahu. Typickým příkladem zmiňovaným v [20] nebo [21] je odvětví dopravy, v němž vztah silniční a železniční dopravy je vazbou kooperační i konkurenční. Technickou infrastrukturu lze členit podle mnoha kritérií. Často uváděnými typy jsou členění technické, ekonomické, prostorové a organizační.

Podstatou technického členění je funkční (někdy popisovaná jako účelová) podstata služeb, kterými se jednotlivá odvětví technické infrastruktury zabývají. Obvyklou podobu takového technického členění představuje tabulka 1.

Tabulka 1: Technické členění TI

Členění technické infrastruktury podle technických kritérií		
Odvětví	Obor	Druh
Dopravní infrastruktura	Drážní, Silniční Letecká, Vodní	Přeprava osob Přeprava zboží
Energetická infrastruktura	Elektroenergetika Plynárenství Teplárenství	Výroba energie Distribuce energie Spotřeba energie
Informační infrastruktura	Telekomunikace Radiokomunikace Pošta Internet	Vysílání informací Přenos informací Příjem informací a jejich zpracování
Vodohospodářská infrastruktura	Vodní toky Vodárenství Kanalizační systémy	Protipovodňová ochrana Hydrografická síť Výroba vody Distribuce vody Odvádění a čištění odpadních vod
Infrastruktura odpadů	Odpadové hospodářství	Svoz odpadů Třídění odpadů Recyklace odpadů Likvidace odpadů
Ostatní infrastruktura	Podle místních podmínek	Veřejné osvětlení Víceúčelová městská hala Pohřebnictví

Zdroj: [21]

Dalším kritériem členění TI je ekonomické hledisko. Toto členění vychází ze skutečnosti, že část produktů TI má svého koncového zákazníka, podle [20] adresného spotřebitele.

Typicky jde například o produkty odvětví dopravní infrastruktury, energetické infrastruktury nebo vodohospodářské infrastruktury. Podobně je tomu dnes však také v odvětvích informační infrastruktury a infrastruktury odpadů.

Produkty z odvětví, která mají svého zákazníka, musí mít určitou cenu. Ta může být určována trhem nebo může být regulována. Za dané ceny jsou potom realizovány tržby, které pokrývají náklady a případně slouží také k tvorbě zisku. Z ekonomického hlediska potom členíme infrastrukturu podle tabulky 2.

Tabulka 2: Ekonomické členění TI

Členění technické infrastruktury podle ekonomického hlediska	
Charakter služby	Odvětví a obory
Služba hospodařící se ziskem	Energetika Doprava zboží Dálková doprava osob Telekomunikace Vodárenství
Služba hospodařící vyrovnaně	Kanalizace Odpadové hospodářství Pohřebnictví
Služba hospodařící se ztrátou	Městská hromadná doprava Veřejná osobní doprava Veřejné osvětlení

Zdroj: [20]

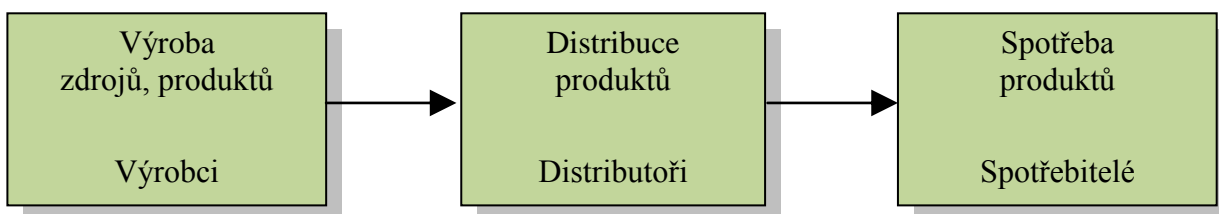
Technickou infrastrukturu lze posuzovat i z hlediska prostorového. Potřeba takového členění vychází z již zmíněné skutečnosti, že infrastrukturní systémy mají většinou síťový charakter. Zároveň jsou infrastrukturní zařízení a procesy většinou spjaty s veřejnou správou, jejímž úkolem je tyto systémy zřizovat, kontrolovat a rozvíjet. Logickým důsledkem je proto nutná potřeba systémy infrastruktury prostorově členit a získat tak možnost důsledného dělení odpovědností za jejich provoz mezi různé úrovně institucí veřejné správy.

V případě některých infrastrukturních systémů může dokonce jejich prostorová úroveň zasahovat za hranice naší země. Typickým příkladem mohou být například soustavy distribuce energie v příhraničních oblastech nebo vlastnictví některých ekonomicky atraktivních infrastrukturních sítí zahraničními subjekty. V takovém případě dosahuje prostorové členění technické infrastruktury nadnárodní úrovně.

Obvykle v případě prostorového členění TI definujeme [20], [21] následující úrovně:

- nadnárodní (mezinárodní nebo globální),
- vnitrostátní,
- regionální (například krajské),
- místní (lokální),
- technický detail (například konkrétní připojení).

Posledním typickým kriteriem členění TI je pohled organizační, někdy též nazývaný pohledem manažerským. Ten se zabývá postavením jednotlivých subjektů v procesu tvorby, distribuce a spotřeby produktů infrastrukturních odvětví. Takové členění TI potom pracuje s výrobcí, distributory a spotřebiteli tak, jak ukazuje obrázek 1.

Obrázek 1: Organizační členění TI

Zdroj: [20]

1.3 Infrastruktura a růst

Úroveň TI souvisí s otázkou růstu ve smyslu zvyšování životní úrovně s ohledem na tři základní dimenze: ekonomickou, sociálně-kulturní a politicko-administrativní, jak popisuje podrobněji například pramen [15]. Stejný zdroj uvádí, že infrastruktura svojí existencí a svým posláním uspokojuje potřeby. Její fungování tedy růst podporuje a je dokonce jeho nutnou podmínkou.

Zajímavé je zaměření na lokální význam infrastrukturních systémů. V tomto ohledu se prameny [15], [21] shodují, že úroveň infrastruktury jak v kvalitativním tak kvantitativním smyslu ovlivňuje regionální ekonomický rozvoj, je jedním z předpokladů ekonomického růstu, projevuje se jako výhoda a působí jako multiplikátor ekonomického potenciálu regionu.

Pramen [22] podrobněji popisuje význam jednotlivých prvků TI pro úroveň života ve městech a obcích. Zmiňuje důležitost obslužné dopravní infrastruktury, která může být limitujícím faktorem pro další rozvoj. Nutností je zabezpečení kvalitní pitné vody a následného odvodu odpadních vod. Důležitá je tepelná, ale také světelná pohoda občanů, svoji roli hraje i veřejná zeleň. Souvislost mezi úrovní TI a růstem dokazuje fakt, že úroveň

dosažené infrastruktury je určujícím faktorem budoucí výstavby a je obvykle zahrnuta do ceny nových stavebních pozemků.

Podle [18] je zásadním prvkem infrastruktury měst a obcí, který podmiňuje budoucí růst, dopravní síť. Ta by měla být kvalitní ve smyslu spolehlivosti, výkonnosti a cenové dostupnosti. Zároveň by měla být provozována s minimálními dopady na životní prostředí. Těžko si lze představit silnou, prosperující a ekonomicky rostoucí lokalitu bez kvalitní dopravní infrastruktury. Přestože je dobrá dopravní dostupnost nepochybně důležitá pro další růst, je podle [2] třeba chápat, že dopravní infrastruktura není cílem, ale pouze prostředkem růstu. Znamená to tedy, že je nutné přihlédnout ke skutečným potřebám daného území nebo regionu. Pokud jde o oblast bez dostatečného množství ekonomicky uplatnitelných činností s vysokou přidanou hodnotou znalostí nebo zboží, nebude ani kvalitní dopravní infrastruktura zárukou hospodářského růstu.

Zajímavý pohled na souvislost mezi infrastrukturou a růstem nabízí [15]. Tento zdroj zmiňuje, že kvalitní TI zvyšuje nejen hospodářskou a ekonomickou, ale také sociální atraktivitu daného území. Uvádí, že moderní TI už není v dnešních ekonomikách jediným klíčovým faktorem růstu, je však nezbytnou podmínkou a součástí celého komplexu nutných faktorů.

2 ROZVOJOVÉ PODMÍNKY OBCÍ

Rozvojové podmínky obce jsou nejčastěji definovány jako soubor možností a charakteristik daného území [16]. Při snaze blíže vysvětlit tento pojem, popsat jeho význam a pokusit se o určitou kategorizaci, lze vycházet z několika možných úhlů pohledu.

Jednou z možností, jak rozvojové podmínky obce charakterizovat, je jejich dělení na ekonomické dispozice obce a na dostupné lidské zdroje. S takovým dělením pracuje například [2]. Tento zdroj uvádí, že rozvojové podmínky obcí jsou determinovány jak ekonomickými možnostmi, tak aktivitou místní samosprávy a občanů, kteří mohou působit na počátku jako katalyzátor pozitivních změn a později jako jejich realizátoři [26].

2.1 Ekonomické a lidské aspekty

Ekonomické předpoklady jako součást rozvojového potenciálu obce je třeba chápat v souvislostech se současným modelem financování obcí. Z dostupných příjmů musí obec zajistit v první řadě běžný provoz, na financování větších rozvojových aktivit z běžných rozpočtů se potom většinou prostředky nedostávají. Při plánování investičních záměrů je přitom nutné vzít v úvahu nejen okamžité pořizovací náklady, ale i náklady budoucí, spojené s provozem a údržbou nových celků. Hospodaření s obecním majetkem by tedy mělo být koncepční. Mělo by pokrývat nejen krátkodobé potřeby, ale brát v úvahu také dlouhodobé záměry a cíle. Ekonomické hledisko rozvojových podmínek obce je úzce spjato s jejím majetkem.

Podle [5] je obecní majetek jedním z klíčových předpokladů pro výkon místní samosprávy. Možnost obcí vlastnit majetek je zároveň znakem jejich nezávislosti [26]. Bez vlastního majetku by obce byly těžko schopné poskytovat veřejnou služby. Souvislost obecního majetku a rozvojových záměrů obce je zřejmá: majetek může tvořit buď vstup pro realizaci určitého projektu, zároveň bývá obvyklým výstupem nových investičních projektů. Také pramen [22] uvádí, že obecní majetek je nástrojem k ovlivňování sociálně ekonomického rozvoje a života v obci, může být využit k rozvoji podnikatelských aktivit nebo urbanistickému vývoji obce. Významnou roli v tomto ohledu přisuzuje [22] zejména obecním budovám, stavbám a pozemkům. Důvodem je podle tohoto pramene jejich relativně snadná zhodnotitelnost a možné využití při tvorbě nemovitostní koncepce obce.

Druhou skupinu, která determinuje rozvojové možnosti obce, tvoří lidské zdroje. Každá změna probíhá podle obecných teorií řízení změn v následujících pěti etapách:

- ideová fáze (sběr námětů na změny),
- kultivační fáze (zvolené náměty je třeba strukturovat a doplnit daty),
- rozhodovací fáze (volba priorit, rozhodnutí, kterými změnami se zabývat),
- přípravná fáze (vznik akčního plánu zavedení změny),
- realizační fáze (vlastní realizace projektu).

Všechny uvedené etapy, nutné pro systematický a řízený rozvoj, vyžadují účast motivovaných členů místní samosprávy s profesionálními dovednostmi v oblasti projektového řízení. Pokud obec takovými zdroji nedisponuje, je možné zadat některé činnosti agenturním dodavatelům. Je ale zřejmé, že vyššího poměru kvalita/cena lze dosáhnout u motivovaných občanů a zastupitelů, než u komerčních agentur. Ty jsou sice schopné zpracovat zadaný projekt, nikdy ale nebudou tím, kdo bude efektivně generovat náměty na nové projekty v obci jako účinný katalyzátor rozvoje a změn. Podle [18] obce většinou dosud podceňují potřebu dostatečného personálního zabezpečení pro přípravu a realizaci nových projektů. Spolehnout se při zpracování projektů pouze na třetí strany nebývá vždy nejlepším řešením. Vhodné není ani přidělení projektové přípravy nebo projektového řízení stávajícím pracovníkům úřadů k jejich každodenní operativní činnosti. Inovativním řešením je přijetí pracovníka s odpovídajícími znalostmi přímo na řešení rozvojových projektů. Jde o odvážný krok, podle [18] však lze počítat s dvouletou návratností prostředků, vložených do takto kvalifikovaného zaměstnance.

Účastníky rozvojových projektů dělí [2] na následující typy subjektů podle jejich vztahu k řešené problematice:

- osoby zúčastněné, podílející se na změně (shareholders),
- osoby zainteresované, konzumenti výsledků (stakeholders),
- osoby dotčené, místně vtažené (placeholders).

Rozvoj obce velmi často závisí zejména na ochotě občanů a motivaci představitelů místní samosprávy aktivně prosazovat nové myšlenky. Taková aktivita mnohdy přesahuje rámec bezprostředních povinností zastupitelů obce a je podmíněna vysokým nasazením zúčastněných.

2.2 Uživatelský pohled

Další možností, jak kategorizovat rozvojové podmínky dané obce, je využití pohledu jednotlivých uživatelských skupin. Takový přístup nabízí [16]. Rozvojové podmínky obce lze potom vnímat z následujících úhlů pohledu:

- pohled obyvatelů obce - důraz na kvalitu každodenního života implikuje význam faktorů jako je kvalita bydlení, dopravní dostupnost, dostatek pracovních příležitostí, dostupnost lékařské péče a služeb, možnost volnočasových aktivit,
- pohled podnikatelů a investorů - klade důraz na faktory důležité pro podnikání, jako je potenciál místního trhu, dopravní dostupnost, dostatek kvalifikované pracovní síly, kvalita dopravních komunikací, dostupnost inženýrských sítí, pokrytí datovými sítěmi,
- pohled návštěvníků – upřednostňuje faktory ovlivňující kvalitu pobytu na daném území, jako je výskyt historických a kulturních zajímavostí, kvalita restauračních a ubytovacích zařízení, příležitosti ke sportování.

Odlišnost jednotlivých uživatelských pohledů dokumentuje pramen [9], který popisuje faktory se zásadním významem pro obyvatele obce. Takové faktory zároveň nemusí vnímat občasný návštěvník venkova jako důležité.

2.3 Rozvoj obce

Podle [1] a [5] je rozvoj obce dlouhodobým procesem vyváženého a udržitelného zlepšování situace sídla a jeho okolí, který je podmíněn koncepčním a promyšleným přístupem k místně probíhajícím socioekonomickým jevům. Při rozvoji obce je dále třeba brát v úvahu širší okolí, které ovlivňuje lokální rozvojové podmínky. Pramen [5] dále uvádí, že rozvojovou koncepcí obce je vhodné formulovat jako soubor cílů a opatření, kterými lze daných cílů dosáhnout. Možnosti realizace takových opatření jsou potom dány ekonomickými dispozicemi a schopnostmi lidských zdrojů.

Proces decentralizace veřejné správy v devadesátých letech minulého století přinesl posílení odpovědnosti obcí jako samosprávných jednotek nejen v oblasti správy věcí veřejných a v uspokojování současných potřeb občanů, ale také při rozhodování o budoucích rozvojových záměrech. Při jejich plánování je třeba brát ohled na zabezpečení průběžného zvyšování kvality života občanů dané jednotky. Při pohledech do budoucna je vhodné uplatňovat strategický nadhled, který vezme v úvahu všechny reálné možnosti a makroekonomické předpoklady spojené s daným územím.

Rozvoj obce nelze chápat pouze jako její populační nebo územní růst. Důležité je zaměřit se také na kvalitativní parametry života na daném území. Pokud se místní samospráva zaměří pouze na kvantitativní rozvojové ukazatele, mohou na okrajích sídel vznikat kolonie satelitních rodinných domků, případně průmyslové nebo nákupní zóny, bez hlubší urbanistické koncepce.

Je důležité si uvědomit, že samotná rozvojová strategie obce není statickou záležitostí, ale že jde o velmi dynamický proces. Příčinou je zejména to, že dochází k neustálým změnám parametrů, které rozvojovou koncepci obcí ovlivňují. Česká republika je otevřenou ekonomikou a členskou zemí EU. Na naše občany, podnikatelské subjekty i instituce místní a státní správy doléhají změny globální ekonomické situace i nové evropské direktivy. Je tedy pochopitelné, že v tak dynamickém prostředí dochází i ke změnám názorů občanů i představitelů místních samospráv na jejich budoucí potřeby.

Zajímavý pohled na řízení rozvoje v obcích přináší [18]. Zabývá se porovnáním řízení rozvoje v obcích s postupem při řízení změn v komerčních společnostech. Zmiňuje fakt, že systém kolektivního rozhodování místních samospráv v duchu demokratických principů je často méně efektivní v porovnání s rozhodováním v komerčních firmách. Ve srovnání s komerčními investory navíc obce nebo města v drtivé většině případů postrádají potřebný odborný aparát. Mezi zastupiteli jsou totiž namísto odborníků většinou politici různého zaměření a různých zájmů.

2.4 Systematický přístup k rozvoji

Rozvoj obce je dlouhodobým procesem, který se zabývá kromě krátkodobých potřeb i dlouhodobými cíli a v širších souvislostech bere v úvahu i makroekonomické faktory. Z tohoto důvodu je k rozvojovým záměrům obce nutné přistupovat systematicky, v této souvislosti mluvíme o strategickém plánování, jehož úkolem je průběžně stanovovat základní vývojový koncept obce. Aby byl takový koncept zpracován skutečně systematicky, měla by být jeho součástí SWOT analýza. Jde o metodu, která analyzuje a poté shrnuje silné a slabé stránky aktuálního stavu i budoucího vývoje, z nich lze potom odvodit příležitosti a hrozby budoucího vývoje a příslušným způsobem na ně reagovat. Podle [18] je důležité, brát na budoucí příležitosti i hrozby zřetel, silné stránky a nové příležitosti maximálně rozvíjet, slabé stránky a hrozby vědomě řídit jako známá rizika.

Pramen [18] uvádí následující opakující se výstupy SWOT analýz obcí na pozicích slabých stránek a hrozeb:

- problémy s technickou infrastrukturou a se špatnou obsluhovaností území,
- problémy se zásobováním vodou, sběrem odpadních vod a ekologií
- problémy demografické a sociální (nezájem o věci veřejné, sousedské spory),
- problémy s dostupností a kvalitou služeb a kultury,
- nedostatek finančních zdrojů.

Nedostatek finančních zdrojů je podle [18] charakteristickým a neustále se opakujícím výstupem analýz. Zajímavá je souvislost mezi nedostatkem finančních prostředků a potřebou systematického přístupu k budoucímu rozvoji, kterou tento zdroj nabízí. Malé obce s nedostatkem prostředků musí mít podle [18] jasnější a ucelenější koncepci svého budoucího rozvoje proto, aby se byly schopny kvalifikovaně rozhodnout, jak se svými omezenými prostředky ve prospěch budoucího rozvoje efektivně naložit.

2.5 Finanční zdroje pro investice do technické infrastruktury

Hlavním nástrojem pro realizaci koncepce sociálního a ekonomického rozvoje daného území a zároveň nástrojem prosazování lokálních či regionálních zájmů a preferencí obyvatelstva, které žije na daném území, je podle [22] obecní rozpočet. V tomto smyslu je tedy obecní rozpočet prostředkem k ovlivnění dlouhodobého ekonomického potenciálu daného území a zároveň nástrojem k zabezpečení okamžitých potřeb úloh veřejné správy na místní úrovni.

2.5.1 Rozpočet územního celku

Rozpočet samosprávného územního celku patří do soustavy veřejných rozpočtů. Jde o nástroj, který dává do souvislostí příjmy a výdaje obce. Soustavu veřejných rozpočtů tvoří [22] kromě obecních či městských rozpočtů také další územní rozpočty, například krajské rozpočty nebo rozpočty dobrovolných svazků obcí, státní rozpočet, rozpočty veřejných podniků a vládních neziskových organizací ve veřejném sektoru a dále také rozpočty nadnárodních uskupení (rozpočet EU).

Veřejné rozpočty na jedné úrovni i mezi úrovněmi navzájem jsou na sobě nezávislé, některé prameny [18] v této souvislosti používají pojem autonomie veřejných rozpočtů. Přes tuto nezávislost lze mezi rozpočty nalézt určité vazby, příkladem může být vazba obecního rozpočtu na krajském nebo státním dotačním programu.

Rozpočty územních samosprávných celků podle [22] vznikají a jsou spotřebovávány na principu nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného financování. Obecní rozpočty jsou sestavovány a čerpány jako rozpočty roční, přičemž rozpočtový rok se v ČR kryje s rokem kalendářním. Při tvorbě ročního rozpočtu vycházejí zastupitelé obce a zaměstnanci obecních úřadů obvykle z rozpočtového výhledu. Ten obsahuje základní souhrnné údaje o očekávaných příjmech a výdajích, zejména s ohledem na předchozí zkušenosti, dlouhodobé závazky a pohledávky. Rozpočtový výhled má být správně chápán jako pomocný nástroj hospodaření obce a má sloužit zejména pro střednědobé výhledy a plány rozvoje.

Rozpočet se zpravidla sestavuje jako vyrovnaný, jeho plánované příjmy se tedy rovnají očekávaným výdajům. V některých případech lze podle zákona rozpočet sestavit a schválit jako přebytkový. To lze tehdy, pokud jsou některé příjmy daného roku určeny k využití v následujících letech, nebo jsou naopak určeny ke splácení úvěrů z let předchozích. Přípustný je i opačný případ, rozpočet obce lze schválit také jako schodkový. Vzniklý schodek je v takových případech nutné uhradit finančními prostředky z minulých let nebo například smluvně zabezpečeným úvěrem. Při čerpání rozpočtu během rozpočtového období většinou dochází k časovému nesouladu mezi vývojem příjmů a výdajů rozpočtu případně ke změnám ve výši čerpaných částek. V takových případech je nutné rozpočet upravit formou rozpočtových opatření schválených zastupitelstvem dané obce.

Prameny [16], [17], [22] pracují s pojmy běžný rozpočet a kapitálový rozpočet, přičemž běžný rozpočet zahrnuje pravidelně se opakující typy příjmů a výdajů souvisejících s běžným (neinvestičním) provozem daného územního celku. Kapitálový rozpočet potom zahrnuje pravidelně se neopakující nebo jednorázové příjmy a výdaje, související většinou s financováním investičních potřeb. Přehled hlavních kategorií příjmů i výdajů pro běžné a kapitálové obecní rozpočty představují tabulky 3 a 4.

Tabulka 3: Příjmy a výdaje běžného rozpočtu obce

Běžné příjmy nedaňové	Běžné výdaje
Příjmy z vlastního majetku (například pronájem majetku)	Výdaje veřejné správy (provoz obecního nebo městského úřadu)
Příjmy z vlastní činnosti (zisk z podnikání)	Výdaje na vzdělávání (provoz školských zařízení)
Příjmy z vlastní správní činnosti (správní poplatky, pokuty)	Výdaje na péči o zdraví (veřejné zdravotnictví)
Příjmy z činnosti právnických osob (příjmy od vlastních neziskových organizací)	Výdaje na podporu bydlení (bytové hospodářství)
Běžné příjmy daňové	Výdaje na sběr a svoz odpadu (komunální a separovaný odpad)
Sdílené daně (podíl na RUD)	Výdaje na služby (veřejné osvětlení, pohřebnictví)
Další výnosy daní (daň z nemovitostí, místní poplatky)	Výdaje na běžnou údržbu (údržba veřejného prostranství, úklid sněhu)
Jiné příjmy (peněžité dary, příspěvky)	Výdaje na kulturu, sport a spolkovou činnost (podpora místních aktivit)

Zdroj: [16], [17], [22]

Tabulka 4: Příjmy a výdaje kapitálového rozpočtu obce

Kapitálové příjmy	Kapitálové výdaje
Příjmy z prodeje majetku	Výdaje na investice
Příjmy dotací z rozpočtové soustavy	Výdaje na dotace jiných rozpočtů
Příjmy z půjček	Splátky přijatých půjček
Příjmy z emisí vlastních obligací	Výdaje na nákup akcií a obligací
Přebytky běžného rozpočtu	Výdaje na krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: [16], [17], [22]

Mezi nejdůležitější zdroje finančních prostředků obcí patří daňové příjmy. Bez daňových příjmů by obce mohly jen ztěžka financovat svůj chod, zajišťovat činnosti spojené s výkonem veřejné správy a dále se rozvíjet. Z tohoto důvodu je důležité, aby byl systém rozpočtového určení daní nastaven spravedlivě a aby odpovídal skutečným potřebám občanů a nezávážněval určitou skupinu sídel před ostatními. K významné změně RUD, jejímž cílem bylo právě odstranit nerovnost v příspěvcích velkých a malých sídel, došlo počátkem roku 2013. Uvedená změna systému RUD vedla ke krácení rozpočtu čtyřem největším městům (Praze, Brnu, Ostravě a Plzni) a k posílení rozpočtu menších a středních obcí, především obcí s počtem 1 000 až 10 000 obyvatel.

2.5.2 Financování investičních projektů

Nový systém RUD by tedy měl zejména menším a středním obcím zajistit větší množství finančních prostředků, využitelných nejen k zajištění dostatečné úrovně veřejné správy, ale také k investicím do nových rozvojových projektů. Bývalý systém RUD často nutil starosty menších sídel k rozprodávání obecního majetku jako k alternativnímu zdroji příjmů. Obecní rozpočty mnohdy nestačily pokrývat veškeré náklady spojené s veřejnou správou, zásadním problémem potom byla právě otázka investičních prostředků a dalšího rozvoje. Budování kanalizačních sítí a čistíren odpadních vod bylo pro takové obce neřešitelným rébusem.

Financování běžného rozpočtu obcí je i nadále rozhodujícím způsobem navázáno na daňové příjmy, proto se dají rozpočtové příjmy obce celkem dobře odhadnout. Taková vlastnost RUD je důležitá proto, že obce mají šanci včas predikovat své budoucí příjmy a mohou jim přizpůsobit své náklady. Tak lze zabránit neřízenému zadlužování obcí.

Kromě běžných příjmů se obcím nabízí i další zdroje financování investičních projektů, například v oblasti vlastního podnikání a poskytování služeb za úplatu. Podle pramene [5] je však taková snaha o vylepšení příjmové stránky obecního rozpočtu často na hraně plnění role místní samosprávy. Další možností, jak navýšit příjmovou stránku obecního rozpočtu (viz tabulky 3 a 4) jsou kapitálové příjmy. Z pohledu stability těchto příjmů ovšem jde o nahodilý a nestálý finanční zdroj, jeho zavedení je navíc většinou spojeno s prodejem části obecního majetku, za který obec získá potřebný majetkový nebo akciový podíl.

Nejdůležitějším zdrojem pro financování velkých projektů jsou potom dotační příjmy. Potenciál k jejich získávání už ovšem často leží mimo exaktní ekonomická kritéria, úspěšnost je v tomto případě z velké míry ovlivněna schopnostmi zastupitelstva a vedení obce. Kromě toho často sehraji svoji roli také takzvané měkké faktory, mezi které řadíme například politický vliv. Dotační prostředky jsou nenárokové, některé obce je získají třeba díky vazbám na vlivné poslance, jiné na ně nikdy nedosáhnou. Obecně jsou dotační zdroje veřejností vnímány jako problematická oblast, často jsou považovány za jeden z korupčních nástrojů politiků. Také v případě dotačních programů existuje vztah mezi velikostí sídel a úspěšností v získávání potřebných prostředků. Velká města jsou díky silnému rozpočtu a aparátu specializovaných zaměstnanců odváznější v žádostech o dotační podporu, případná spoluúčast pak pro ně nepředstavuje smrtelné riziko. Takovou možnost často menší sídla nemají. Přitom by zřejmě dovedla dotační rozvojové prostředky využít lépe než velká města. Čerpání dotačních prostředků v obcích a menších městech je obecně méně anonymní a dohled veřejnosti tak přispívá ke snížení korupčních podezření, která jsou velmi často s poskytováním dotací spojována.

Další možností, jak dosáhnout financování větších investičních projektů, je sdružení části obecních finančních prostředků s prostředky sousedních obcí nebo s prostředky dalších právnických osob. To je vhodné zejména v případech, kdy investiční projekt zajistí společný budoucí rozvoj více obcí. Relativně novým a podle [17], [18] zatím málo využívaným nástrojem k financování rozvojových investičních projektů je princip partnerství veřejného a soukromého sektoru. Jde o takzvané PPP projekty, nazývané touto zkratkou podle anglické terminologie Public-Private Partnership. V rámci těchto projektů hrají většinou subjekty veřejného sektoru roli zákazníka subjektům sektoru soukromého. Soukromé společnosti na své náklady vybudují infrastrukturu, nezbytnou pro zajištění veřejné služby. Může se jednat například o část dopravní infrastruktury nebo o systém svozu a likvidace odpadků. Veřejný sektor potom od soukromých subjektů dlouhodobě nakupuje příslušnou službu.

Každé zastupitelstvo by mělo usilovat nejen o dobrou kvalitu současného života obyvatel obce, ale také o její další rozvoj. Taková snaha se potom samozřejmě projevuje nejen v příjmech a výdajích obecního rozpočtu, ale podle [18] často také v zadlužení obce. Většina velkých investičních celků totiž představuje finanční zátěž nejen v podobě pořizovacích nákladů. Vždy je nutné brát ohled také na dlouhodobé zatížení obecního rozpočtu náklady souvisejícími s provozem, správou, údržbou případně energetickými nároky nového infrastrukturního celku. Typickým příkladem systémů, jejichž provozní náklady výrazně ovlivňují obecní rozpočty, jsou vodárenské a kanalizační systémy, případně systémy distribuce energií a topných plynů. V polovině devadesátých let byly v rámci privatizace [17], [18] bezúplatným převodem obcím převedeny akcie některých infrastrukturních podniků. Jednalo se například o podíly v energetických distribučních společnostech. Cílem převodu těchto akcií od Fondu národního majetku bylo umožnit obcím ovlivňovat chování a cenovou politiku těchto společností. Vzhledem k velikostem převedených akciových podílů a k primárnímu zaměření místních samospráv byla skutečná možnost zásahu do řízení takových společností velice omezená a většina obcí se proto rozhodla prodejem těchto akcií jednorázově vylepšit příjmovou stránku svých rozpočtů. Mnoho obcí postupovalo stejně i v případě systémů zásobování sídel pitnou vodou. I tyto infrastrukturní celky po vybudování často skončily ve vlastnictví komerčních vodohospodářských společností. Tím se obce zbavily možnosti aktivně ovlivňovat ceny příslušných služeb poskytovaných privátními subjekty občanům.

3 HODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU

Každá obec je charakterizována neopakovatelnou kombinací vlastností a parametrů, které určují potenciál pro její budoucí rozvoj [7]. To, jak lze tento potenciál využít, závisí při jistém zjednodušení jednak na ekonomických okolnostech a jednak na aktivitě a odhodlání lidí, kteří mají rozvoj zajistit.

Z mnoha důvodů je třeba rozvojový potenciál objektivně ohodnotit. Takovými důvody může být například potřeba monitorovat změny v jednotlivých regionech nebo spravedlivě rozdělovat dotační prostředky. Z tohoto důvodu pracujeme s pojmem indikátory rozvoje.

3.1 Indikátory rozvoje

Tímto slovním spojením označujeme [7], [19] ukazatele, jejichž pravidelným vyhodnocováním lze sledovat a monitorovat společenské změny a rozvoj. Indikátory tedy mohou sloužit k hodnocení úspěšnosti realizovaných projektů a ke sledování, zda rozvojové projekty nebo dílčí opatření skutečně vedou k dosažení stanovených cílů.

Indikátory jsou proto ukazatelé, které umožňují měřit a tedy i objektivně vyhodnocovat kvalitu života na daném sledovaném území a mohou podle [7] směřovat do různých oblastí rozvoje území nebo obce. Tím je zajištěno, že hodnocení je komplexní a neomezuje se pouze na sledování partikulárních cílů nebo určitých konkrétních zájmů. Z tohoto důvodu jsou také indikátory použité v této práci zaměřeny do následujících čtyř oblastí:

- sociální oblast,
- ekonomická oblast,
- ekologická oblast,
- oblast správy věcí veřejných.

Kombinací správně zvolených indikátorů, postihujících všechny čtyři uvedené oblasti, je možné dosáhnout nestranného hodnocení rozvoje daného území.

Uvedené indikátory ze stejných čtyř oblastí vznikly podle [7] jako součást projektu Společného regionálního operačního programu s názvem Budoucí rozvoj Ústeckého kraje, kterého se účastnili i experti ČSÚ. Cílem projektu bylo, aby se využívání indikátorů stalo součástí standardní práce veřejné správy našich měst a obcí. V pilotním projektu byly tyto indikátory naplněny daty a použity k hodnocení rozvoje a kvality života v deseti náhodně zvolených obcích I. a II. stupně v Ústeckém kraji.

3.2 Popisy indikátorů

Pro jednotlivé oblasti, uvedené v předchozím odstavci, je navrženo deset indikátorů, které shrnuje následující tabulka 5.

Tabulka 5: Navržené indikátory rozvoje obce

Oblast	Kód indikátoru	Název indikátoru
Sociální	S1	Počet obyvatel
	S2	Přirozený přírůstek obyvatel
	S3	Migrační přírůstek obyvatel
	S4	Míra nezaměstnanosti
Ekonomická	K1	Majetek obce
	K2	Počet podnikatelských subjektů
	K3	Dluhová služba
Ekologická	L1	Čištění odpadních vod
	L2	Podíl vytríděného odpadu
Věci veřejných	V1	Účast v komunálních volbách

Zdroj: [7]

Při práci s indikátory je třeba důsledně definovat jejich význam formou jednoznačného popisu indikátoru. Jenom tak je zajištěna objektivita hodnocení při jeho použití. Popisy indikátorů, jejich jednotky a zdroje získaných dat pro jednotlivé hodnocené oblasti jsou uvedeny v tabulkách 6 až 9.

Tabulka 6: Popisy indikátorů rozvoje sociální oblasti

Kód	Název indikátoru	Popis indikátoru	Jednotka	Zdroj dat
S1	Počet obyvatel	Počet obyvatel na území dané obce k 31. 12. daného roku	Počet osob	ČSÚ
S2	Přirozený přírůstek obyvatel	Rozdíl mezi počtem živě narozených a počtem zemřelých na území dané obce za daný kalendářní rok přepočtený na tisíc obyvatel	Počet osob na tisíc obyvatel	ČSÚ
S3	Migrační přírůstek obyvatel	Rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých na území dané obce za daný kalendářní rok přepočtený na tisíc obyvatel	Počet osob na tisíc obyvatel	ČSÚ
S4	Míra nezaměstnanosti	Podíl počtu nezaměstnaných k disponibilní pracovní síle na daném území obce k 31. 12. daného roku	%	Řízený rozhovor

Zdroj: [7]

Tabulka 7: Popisy indikátorů rozvoje ekonomické oblasti

Kód	Název indikátoru	Popis indikátoru	Jednotka	Zdroj dat
K1	Majetek obce	Majetek obce k 31. 12. daného roku přepočtený na jednoho obyvatele	Kč na jednoho obyvatele	Řízený rozhovor
K2	Počet podnikatelských subjektů	Počet fyzických a právnických osob registrovaných na území dané obce, které v daném roce vykázaly nenulový základ daně z příjmu, přepočtený na tisíc obyvatel	Počet subjektů na tisíc obyvatel	Finanční úřad
K3	Dluhová služba	Výdaje obce na splátky úvěrů včetně úroků v daném roce přepočtené na jednoho obyvatele	Kč na jednoho obyvatele	Řízený rozhovor

Zdroj: [7]

Tabulka 8: Popisy indikátorů rozvoje ekologické oblasti

Kód	Název indikátoru	Popis indikátoru	Jednotka	Zdroj dat
L1	Čištění odpadních vod	Podíl počtu objektů napojených na kanalizaci a čističku odpadních vod k celkovému počtu objektů na území obce k 31. 12. daného roku	%	Řízený rozhovor
L2	Podíl vytríděného odpadu	Podíl hmotnosti vytríděných složek papír, sklo a plasty k celkové hmotnosti veškerého odpadu produkovaného na území obce v daném kalendářním roce	%	Řízený rozhovor

Zdroj: [7]

Tabulka 9: Popis indikátoru rozvoje v oblasti správy věcí veřejných

Kód	Název indikátoru	Popis indikátoru	Jednotka	Zdroj dat
V1	Účast v komunálních volbách	Volební účast v komunálních volbách v obci v daném volebním roce	%	Řízený rozhovor

Zdroj: [7]

Cílem práce je využít indikátory popsané v tabulkách 6 až 9 k nestrannému vyhodnocení rozvojového potenciálu vybraných obcí střední velikosti v letech 2000 a 2012 a popsat korelaci mezi změnou hodnot těchto indikátorů a stavem technické infrastruktury v uvedených letech.

Roky 2000 a 2012 od sebe dělí dvanáct let, tedy právě tři volební období. Nejde o roky volební, komunální volby proběhly v letech 1998, 2002, 2006 a 2010. Jedná se tedy o roky, které leží vždy uprostřed daného volebního období. Časové rozpětí dvanácti let je dostatečným obdobím pro realizaci změn v životě obcí a tedy i vhodným časovým intervalem pro vyhodnocení jejich dopadu na život obyvatel prostřednictvím zavedených indikátorů.

Všechny výše uvedené indikátory jsou proto sledovány v letech 2000 a 2012. Výjimku tvoří indikátory S4, K2 a V1, které nebylo možné nebo vhodné vyhodnotit pro roky 2000 a 2012 z následujících důvodů:

- S4: metodika hodnocení míry nezaměstnanosti byla změněna v polovině roku 2004 a byla v nové podobě využívána do konce roku 2012. Kvůli porovnatelnosti jsou proto v rámci indikátoru S4 vyhodnocena data pro roky 2005 a 2011, data pro rok 2012 nebyla v době zpracování práce z uvedeného zdroje ještě k dispozici,
- K2: indikátor je vyhodnocen pro roky 2000 a 2011, neboť v době zpracování této práce nebyla ještě data pro rok 2012 na finančních úřadech kompletní,
- V1: indikátor je vyhodnocen pro volební roky 1998 a 2010, z komunálních voleb v těchto letech vzešla zastupitelstva, která ovlivňovala život v obcích v hodnocených letech 2000 a 2012.

3.3 Metodika sběru dat

Údaje popisující historický vývoj obcí, jejich priority v hodnoceném období a dopady investic do TI na budoucí rozvoj obcí byly získány z dat ČSÚ a dále z řízených rozhovorů se starosty a zaměstnanci obecních úřadů vybraných obcí a se zaměstnanci finančních úřadů v Chrudimi a ve Svitavách.

Řízené rozhovory probíhaly jako standardizované rozhovory podle předem stanoveného scénáře. Srozumitelnost rozhovoru byla v pilotním projektu validována řízeným rozhovorem s pracovníci obecního úřadu v Předhradí. Standardizace rozhovorů zajistila stejné podmínky pro všechny respondenty a umožnila tak pozdější porovnání výstupů a analýzu dat, získaných z jednotlivých rozhovorů.

Před vlastní realizací řízených rozhovorů byli starostové dotčených obcí a pracovnice příslušných odborů FÚ formou emailu seznámeni s cílem sběru dat, byli požádáni o spolupráci a seznámeni s okruhy otázek, jichž se bude řízený rozhovor týkat. Cílem tohoto

kroku bylo získat souhlas dotčených respondentů s účastí na řízených rozhovorech a zajistit jejich dostatečnou přípravu na vlastní rozhovor.

Při vlastní realizaci řízených rozhovorů byli dotazováni na úvod vždy znovu seznámeni s budoucím využitím získaných dat. Dále byli respondenti informováni o struktuře rozhovoru, o jeho jednotlivých okruzích a o očekávané délce rozhovoru.

Řízený rozhovor se starosty a zaměstnanci obecních úřadů obsahoval následující okruhy:

- historický vývoj obce,
- současnost obce se zaměřením na sociální a ekonomickou infrastrukturu,
- stav TI obce v roce 2000,
- priority obce při rozvoji TI po roce 2000,
- investice do jednotlivých oblastí TI v období let 2000 – 2012,
- využití finanční zdroje pro investice do TI v období let 2000 – 2012.

Řízený rozhovor s pracovníky FÚ byl zaměřen na zjištění počtu podnikatelských subjektů aktivních na území vybraných obcí v letech 2000 a 2012.

Pokud se během řízeného rozhovoru nepodařilo získat všechna data, byl respondent požádán o dodatečný operativní rozhovor formou telefonátu.

Pilotní řízený rozhovor zaměřený na validaci struktury a obsahu řízených rozhovorů proběhl v listopadu 2012. Úvodní emaily, seznamující respondenty s cíli šetření a žádající o účast v projektu, byly rozeslány v prosinci 2012, vlastní řízené rozhovory proběhly v dubnu roku 2013.

Výstupy otevřených otázek z řízených rozhovorů jsou zpracovány v kapitole 4 práce, odpovědi na uzavřené otázky a všechny číselné údaje získané z rozhovorů jsou shrnuty v přílohách B – F této práce.

4 STAV TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY VYBRANÝCH OBCÍ

Pro účely vyhodnocení vlivu investic do TI na rozvojový potenciál byly zvoleny následující obce: Krouna, Svratouch, Předhradí a Pustá Kamenice. Všechny obce leží na jižním okraji Pardubického kraje a zároveň na severním úpatí Českomoravské vysočiny. Největší vzájemná vzdálenost dvou obcí (Předhradí a Svratouch) z této čtveřice je pouhých 12 km, jak ukazuje obrázek v příloze A.

Obce mají téměř totožnou geografickou polohu, lze tedy předpokládat velmi podobné nároky na strukturu výdajů běžných rozpočtů všech čtyř obcí v oblasti výdajů na služby a běžnou údržbu. Téměř shodná nadmořská výška například implikuje shodnou potřebu úrovně zimní údržby, blízké sousedství představuje podobné možnosti při zajištění svozu a likvidace odpadů a podobně. Pokud mají všechny obce podobnou strukturu výdajů běžných rozpočtů, lze potom objektivně sledovat vliv investic do TI na jejich rozvojový potenciál, aniž by bylo takové hodnocení zatíženo dalšími zkreslujícími parametry.

4.1 Charakteristika vybraných obcí

Obce Svratouch a Krouna, které jsou na obrázku v příloze A zvýrazněny červeně, patří svojí velikostí mezi obce s počtem občanů 500 – 1500. Obce Předhradí a Pustá Kamenice jsou na obrázku v příloze A zvýrazněny zelenou barvou. Tyto dvě obce jsou menší, jejich počet obyvatel se pohybuje v rozmezí 300 – 500. S cílem eliminovat při hodnocení rozvojového potenciálu všech čtyř obcí jako proměnnou veličinu počet obyvatel, byla všechna relevantní kritéria zavedena jako poměrová, tedy vyjadřující buď procentní podíl (kritéria S4, L1, L2 a V1) nebo vztahující se na jednoho obyvatele (kritéria K1 a K3), případně na tisíc obyvatel (kritéria S2, S3 a K2).

4.1.1 Krouna

První zmínka o obci Krouna sahá do roku 1349. Tehdy se poprvé připomíná farní osada Kruna (z německého Gruna), patřící děkanátu Vysoké Mýto. V roce 1392 je připomínána tato obec pod panstvím Rychmburk. Už od 18. století byla obec i její místní části silně nekatolická, kromě katolické školy byla zřízena i škola evangelická. V obci je dnes kromě původně gotického (později barokně přestavěného) katolického kostela i pseudogotický evangelický kostel a také dva hřbitovy. Pod správu obce Krouna patří kromě vlastní centrální obce Krouna také místní části Čachnov, Františky, Ruda a Rychnov. Částí svého správního území (jižní část Krouny, Čachnov a Ruda) zasahuje obec do CHKO Žďárské vrchy, protéká

jí říčka Krounka, pravostranným přítokem je potok Kamenická voda. V katastru obce se nacházejí také dva rybníky. Jde o Panský rybník a nově vybudovaný rybník Malá Krounka.

Územím obce je vedena silnice I/34 (Hlinsko – Svitavy), která prochází napříč zastavěným územím. V severojižním směru obcí prochází silnice II/354 (Předhradí – Svratka). Tato silnice tvoří hlavní obslužnou osu zastavěného území obce a v jejím středu je napojena na silnici první třídy I/34. Katastrálním územím obce a místních částí dále prochází několik komunikací III. třídy [23]. Dále je územím obce vedena regionální železniční trať č. 261 Žďárec u Skutče – Polička – Svitavy se zastávkami Krouna zast., Krouna a Čachnov.

Sídelní jednotky v obci Krouna mají zástavbu hlavně podél stávajících komunikací a vodotečí s rozvojovými plochami převážně v prolukách a v okrajových částech co nejbližší centru. Největší část zastavěného území Krouny zabírají objekty určené k trvalému bydlení, část objektů především v místních částech obce je využívána k rekreaci. Krouna měla na konci loňského roku 1 378 obyvatel. Občanskou vybavenost obce tvoří pošta, mateřská a základní škola (1. – 9. ročník), soukromá lékařská ordinace praktického lékaře pro dospělé a dorost, stomatologická ordinace a lékárna. V obci je dále provozována knihovna, výstavní síň a fotbalové hřiště. Spolkovou činnost tvoří sbor dobrovolných hasičů, sokolská organizace a myslivecké sdružení. Mezi turistické cíle patří přírodní koupání v rybnících na katastrálním území obce, hippoturistika nebo značené turistické a cykloturistické trasy. Podnikatelské subjekty na území obce [23] jsou nejvíce zastoupeny v oborech obchod, prodej a opravy motorových vozidel, výroba kancelářského nábytku, výroba tradičních dřevěných hraček, zemědělská výroba, prodej potravin a spotřebního zboží a pohostinství.

4.1.2 Svratouch

První písemná zmínka o obci Svratouch pochází z roku 1392. Jde o zmínku o obci „Svratúch“ v předávací listině k rychmburskému panství, obec však byla velmi pravděpodobně osídlena už dříve. V sedmáctém století po třicetileté válce byla ves považována za luteránské hnízdo, hned v roce vydání tolerančního patentu (1781) byla ve Svratouchu dle [23] založena evangelická matrika a po dvou letech také modlitebna a evangelická škola. Katolická a evangelická škola byly sloučeny v druhé polovině 19. století, dnes je v obci evangelický kostel, katolická kaplička a společný hřbitov. Celé správní území obce leží v CHKO Žďárské vrchy. Nejvyšším bodem obce je osada Karlštejn. V ní leží lovecký zámeček, který nechal z původní kaple vybudovat v druhé polovině 18. století tehdejší majitel rychmburského panství Filip Kinský.

Obec leží na silnici II. třídy č. 354 Skuteč - Svatka, nejbližší železniční stanicí je Čachnov, vzdálený asi 3,5 km. Zástavba obce je vedena hlavně podél páteřní komunikace II/354 ve směru sever – jih a je tvořena přízemními domky a zemědělskými usedlostmi. Objekty v obci plní jak funkci trvalého bydlení, tak funkci rekreační. Na konci loňského roku měl Svatouch 897 obyvatel. Občanskou vybavenost tvoří pošta, pobočka české spořitelny, mateřská a základní škola (pro první stupeň) a dům s pečovatelskou službou. V obci je provozována knihovna, obrazová výstavní síň, letní přírodní amfiteátr, fotbalové hřiště, golfové hřiště a tenisové kurty. Spolkovou činností se tradičně zabývá sbor dobrovolných hasičů, tělovýchovná jednota, myslivecké sdružení, český svaz chovatelů a horolezecký oddíl. K turistickým cílům patří rybník Chochol, koňská jízďárna, turistické a cykloturistické trasy. Spolu s téměř navazujícím městečkem Svatka a loveckým zámečkem Karlštejn tvoří Svatouch jedno z turistických center Žďárských vrchů s možností letní i zimní rekreace. Podnikatelské subjekty [23] jsou zastoupeny kovovýrobou, pekařskou výrobou, prodejem a opravami motorových vozidel, prodejny se smíšeným zbožím, obchodem s oděvy, rekreačním ubytováním a stravováním a dalšími službami.

4.1.3 Předhradí

První písemná zmínka o obci, která nesla do padesátých let minulého staletí podle místního hradu jméno Rychmburk, pochází až z roku 1654. O hradu samotném, který byl kdysi centrem rychmburského panství, však lze nalézt zmínky už v roce 1325. Hrad Rychmburk byl během historie několikrát přestavěn, jedním z jeho posledních majitelů byla knížecí rodina Thurn – Taxisů. V polovině osmnáctého století byl v obci postaven kostel Sv. Marie Sedmibolestné, který je centrem katolické farnosti. U kostela uprostřed obce je dnes také hřbitov. Obec leží mimo chráněnou krajinnou oblast, Předhradí však bylo díky svému centru a urbanistickému celku, obsahujícímu mimo jiné hrad, kostel, Panský dvůr a Panskou zahradu, vyhlášeno městskou památkovou zónou [14]. Obcí protéká řeka Krounka, která se dále vlévá do Novohradky.

Obec leží na silnici II. třídy č. 358 Proseč – Skuteč, na kterou na území obce navazuje silnice II. třídy č. 354 Skuteč – Svatka. Dále je územím obce vedena regionální železniční trať č. 261 Žďárec u Skutče – Polička – Svitavy se zastávkou Předhradí, její využití však komplikuje fakt, že je od centra obce vzdálena asi 2 km. Zástavba obce je vedena zejména podél páteřní komunikace II/358 a dále pak podle severovýchodní osy ve směru k hradu Rychmburk. Zástavba je tvořena zejména přízemními rodinnými domky. Největší část zastavěného území obce zabírají objekty určené k trvalému bydlení, část objektů zejména

v části Podkopčí je využívána také k rekreaci. Na konci loňského roku mělo Předhradí 431 obyvatel. Občanskou vybavenost obce tvoří pošta a mateřská škola. V obci je krajským úřadem Pardubického kraje zřízen a na hradě Rychmburk provozován Domov pro osoby s chronickým duševním onemocněním. V areálu obce je dále občanům a návštěvníkům k dispozici multifunkční areál Panská zahrada. Spolkovou činnost zajišťuje sbor dobrovolných hasičů a rybářský svaz. K vyhledávaným turistickým cílům patří hrad Rychmburk, rodný dům Adolfa Heyduka, Šilinkovo údolí s řekou Krounkou a rozhledna Borůvka. Podnikatelské subjekty provozované v obci jsou zaměřeny na služby, pohostinství, prodej smíšeného zboží, řemesla a zemědělskou výrobu.

4.1.4 Pustá Kamenice

Také první písemná zmínka o obci Pustá Kamenice sahá až do roku 1392. S ostatními zvolenými obcemi je historie Pusté Kamenice spojena tím, že také tato obec kdysi náležela poddanským právem pod rychmburské panství. Obec bývala původně zřejmě hornickou osadou, železná ruda se těžila nedaleko a v místní části Pec se potom tavila. Kromě toho se zdejší lidé živili jako uhlíři, později také jako rolníci. To až po vykácení hlubokých lesů, které se tady rozprostíraly. První dřevěný kostelík v Pusté Kamenici se podle [13] poprvé připomíná již v roce 1350, současný římskokatolický kostel Sv. Anny byl vystavěn v roce 1680 za přispění Františka Antonína Berky z Dubé v raně barokním slohu, poslední přestavba z konce 19. století nese novogotické prvky. Kostel je uprostřed katolického hřbitova, na který v těsném sousedství navazuje hřbitov evangelický. Obec leží v CHKO Žďárské vrchy, katastrem obce probíhá hranice evropského rozvodí Labe - Dunaj. Obcí protéká potok Kamenická voda, který v historii zřejmě tvořil osu osídlení. Ten se za hranicí katastru obce vlévá do řeky Krounky.

Další osou obce je silnice III. třídy, která v obci končí. Dále je územím obce vedena regionální železniční trať č. 261 Žďárec u Skutče – Polička – Svitavy se dvěma zastávkami v katastrálním území obce Pustá Kamenice. Regionální železniční trať tvoří tradiční spojnici občanů s okolními většími sídly Poličkou a Skutčí. Pustá Kamenice je typickou ukázkou lánové obce [13], její zástavba je vedena zejména podél silniční komunikace a vodního toku. Oddělenou skupinu asi deseti sídel se soustředěnou strukturou tvoří již zmíněná místní část Pec. Zástavba je tvořena zejména zemědělskými usedlostmi a přízemními rodinnými domky. Největší část zastavěného území obce zabírají objekty určené k trvalému bydlení, část objektů je využívána také k rekreaci. Na konci loňského roku měla Pustá Kamenice 325 obyvatel. Občanskou vybavenost obce tvoří pošta, mateřská škola a základní škola poskytující vzdělání

na 1. stupni. V obci je provozována knihovna, fotbalové hřiště, dětské hřiště a tenisové kurty. Spolkovou činností se reprezentuje sbor dobrovolných hasičů, tělovýchovná jednota, rybářský svaz a klub seniorek. Turistickými cíli jsou kostel Sv. Anny, cykloturistické trasy a v zimním období zejména četné běžecké lyžařské trasy. Podnikatelské subjekty jsou v obci zaměřeny na prodej smíšeného zboží, služby v různých řemeslných oborech a na zemědělskou výrobu.

4.2 Stav infrastruktury na počátku hodnoceného období

Rok 2000 je počátkem období, na které se zaměřuje tato práce. V uvedeném roce byla TI ve čtyřech sledovaných obcích ve stavu, který shrnuje tabulka 10. Popis Funkční systém v daném poli tabulky popisuje situaci, kdy pro danou oblast existuje hotové funkční řešení a předpokládá se pouze rozšiřování systému a jeho údržba. Popis Systém ve výstavbě představuje stav, kdy pro danou oblast existují v daném okamžiku pouze dílčí řešení, funkční jsou pouze části systému nebo je systém ve stavu přípravy na úrovni projektové dokumentace. Prázdné bílé pole v tabulce znamená, že daná oblast není v obci vůbec řešena.

Tabulka 10: Stav technické infrastruktury na počátku hodnoceného období

Oblast technické infrastruktury	Krouna	Svratouch	Předhradí	Pustá Kamenice
Dopravní síť	Funkční systém	Funkční systém	Funkční systém	Funkční systém
Zásobování vodou	Systém ve výstavbě	Funkční systém	Funkční systém	Funkční systém
Sběr a čištění odpadních vod	----	----	----	----
Sběr a třídění pevných odpadů	Systém ve výstavbě	Systém ve výstavbě	Systém ve výstavbě	Systém ve výstavbě
Systémy distribuce topných plynů	Systém ve výstavbě	Funkční systém	----	----
Systémy pro rozvod elektrické energie	Funkční systém	Funkční systém	Funkční systém	Funkční systém
Systémy pro přenos informací	Systém ve výstavbě	Systém ve výstavbě	Systém ve výstavbě	Systém ve výstavbě

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

4.3 Priority v průběhu hodnoceného období

V hodnoceném období let 2000 – 2012 se sledované obce při svém rozvoji zaměřily na různé oblasti TI. Stav jednotlivých oblastí v roce 2012 včetně částek, které obce do příslušných infrastrukturních celků investovaly, představuje tabulka 11. Investované částky vycházejí z tabulek v přílohách B - E a byly získány jako součty hodnot celkových investic filtrovaných podle jednotlivých infrastrukturních oblastí. Barevná logika políček tabulky 11 je stejná, jako v předchozí tabulce 10, zelené pole tedy reprezentuje Funkční systém, oranžové políčko potom System ve výstavbě.

Tabulka 11: Stav technické infrastruktury na konci hodnoceného období a částky investované do příslušných oblastí během hodnoceného období

Investice do TI [Kč]	Krouna	Svratouch	Předhradí	Pustá Kamenice
Dopravní síť	10 324 300	3 141 300	1 934 800	0
Zásobování vodou	4 966 800	5 023 800	0	206 500
Sběr a čištění odpadních vod	8 440 900	76 140 000	817 300	232 800
Sběr a třídění pevných odpadů	0	111 400	0	48 800
Systémy distribuce topných plynů	16 040 600	0	4 153 600	5 535 100
Systémy pro rozvod elektrické energie	3 335 100	0	620 000	0
Systémy pro přenos informací	0	0	0	240 800
Celkem Kč 2000 - 2012	43 107 700	84 416 500	7 525 700	6 264 000
Celkem Kč na jednoho občana (vztaženo k počtu občanů na konci roku 2012)	31 283	94 110	17 461	19 274

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

Obec **Krouna** se v období let 2000 – 2012 zaměřila na infrastrukturní přípravu dvou lokalit (Za školou a Za Orlovnou viz příloha B) pro výstavbu nových rodinných domků. Do těchto lokalit směřovala významná část celkových investic, finance byly využity na plynofikaci těchto lokalit, budování dopravní infrastruktury (místní komunikace), lokálních

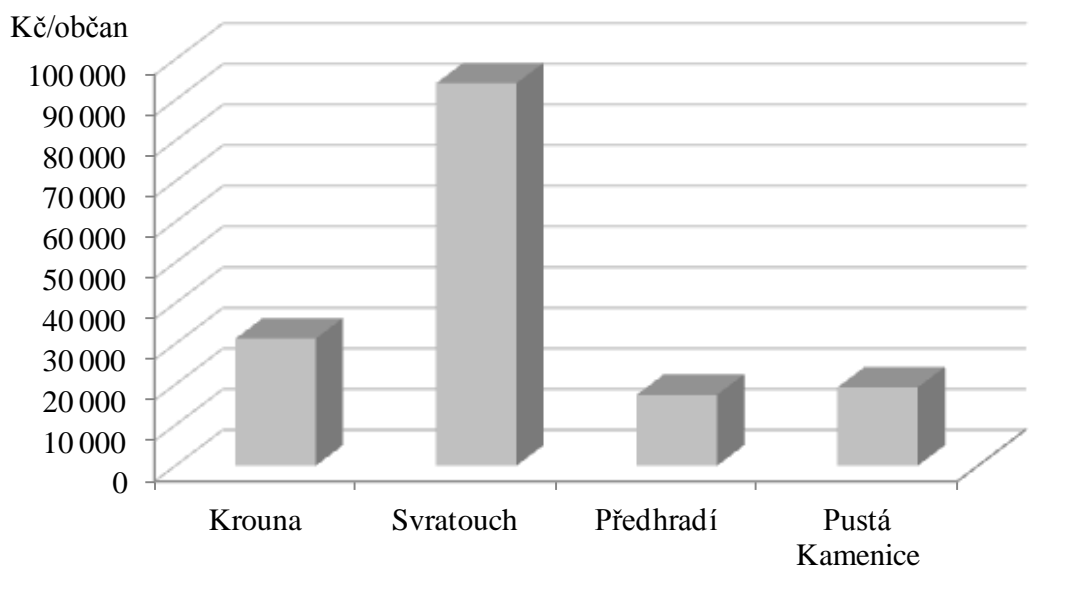
kanalizačních sítí a veřejného osvětlení. Dalšími významnějšími infrastrukturními náklady byly investice do veřejného osvětlení a dopravních komunikací v místních částech Čachnov a Rychnov (podrobněji viz příloha B).

Obec **Svratouch** věnovala ve sledovaném období největší část investičních prostředků do vybudování kanalizační sítě a ČOV pro celé území vesnice. Plynofikaci ani budování veřejné vodovodní sítě se věnovat nemusela, protože tyto systémy TI byly uvedeny do provozu už před rokem 2000 (viz tabulka 10). Dalšími významnými investičními položkami mezi roky 2000 a 2012 byla investice do modernizace vodárny a do rekonstrukce místních komunikací po ukončení zemních prací spojených s budováním kanalizačního systému. Drobnější investiční položkou bylo pořízení PD na budoucí kompostárnu (podrobnosti viz příloha C).

Obec **Předhradí** se ve sledovaném období zaměřila především na plynofikaci. Této oblasti TI věnovala největší část investičních prostředků. Další investiční výdaje směřovaly do výstavby lokálních ČOV hlavně u objektů vlastněných obcí (detaily viz příloha D). Obec dále investovala do dopravních infrastrukturních prvků místních komunikací a do soustavy rozvodu elektrické energie v oblasti nové zástavby. V roce 2012 potom směřovaly prostředky do PD k budoucímu komplexnímu obecnímu kanalizačnímu systému.

Také obec **Pustá Kamenice** investovala v hodnoceném období majoritní část prostředků do systému distribuce topných plynů a zajistila tak plynofikaci po celém území obce. Drobnější výdaje byly využity na zhotovení lokálních vodovodních přípojek a na modernizaci dispečinku vodovodu, samotný vodovodní systém byl vybudován už před rokem 2000. V kategorii systémů pro přenos informací byl vybudován bezdrátový obecní rozhlas. Stejně jako obec Předhradí, také Pustá Kamenice se začala připravovat na budování kanalizačního systému pořízením příslušné PD (detaily v příloze E).

Zajímavé je porovnání využitých investičních prostředků vztažených na jednoho občana. Toto porovnání, které vychází z tabulky 11, představuje obrázek 2. Obrázek ukazuje, že obě menší obce Předhradí a Pustá Kamenice proinvestovaly během 12 let do TI prostředky výrazně nižší než obce Krouna a Svratouch. Svratouch potom na jednoho občana investoval přibližně třikrát více prostředků, než obec Krouna.

Obrázek 2: Investice do TI v letech 2000 – 2012 vztažené na jednoho občana

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

4.4 Využité způsoby financování

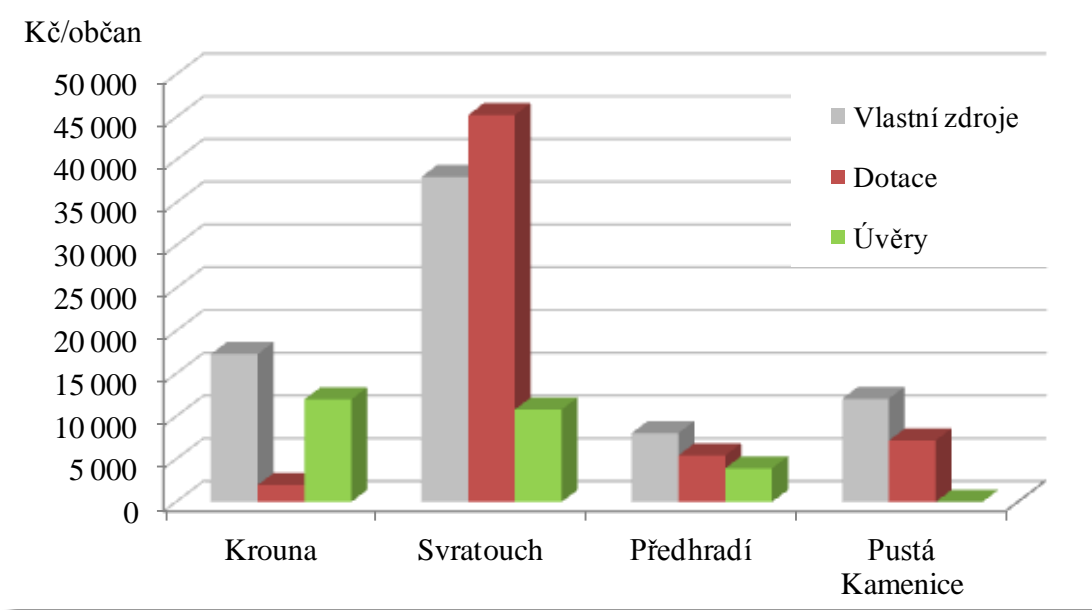
Obce využily k financování svých investičních záměrů různé typy prostředků. Část investic obce hradily z vlastních rozpočtových prostředků, část investic z prostředků dotačních. Na některé větší projekty obce využily také financování formou bankovních úvěrů. Míru využití uvedených typů financování ve sledovaných obcích shrnuje tabulka 12, která vychází z dat v přílohách B – E.

Tabulka 12: Struktura investic do TI podle způsobu financování

Způsob financování [Kč]		Krouna	Svratouch	Předhradí	Pustá Kamenice
Celkem		43 107 700	84 416 500	7 525 700	6 264 000
Celkem	Vlastní zdroje	23 846 300	34 109 500	3 476 900	3 929 200
	Dotace	2 730 000	40 607 000	2 348 800	2 334 800
	Úvěry	16 531 400	9 700 000	1 700 000	0
Na občana	Vlastní zdroje	17 305	38 026	8 067	12 090
	Dotace	1 981	45 270	5 450	7 184
	Úvěry	11 997	10 814	3 944	0

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

Rozložení investičních nákladů podle jednotlivých způsobů financování přehledně shrnuje obrázek 3. Data vycházejí z tabulky 12 a jsou vztažena na jednoho občana, přičemž základnou je ve všech případech počet občanů příslušné obce na konci roku 2012.

Obrázek 3: Rozložení investičních nákladů vztažené na jednoho občana

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

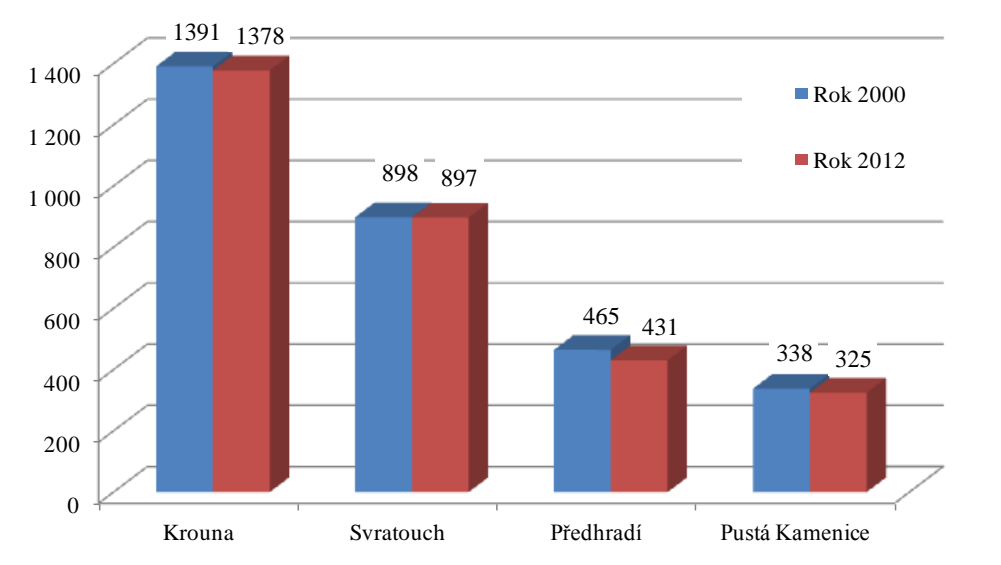
Grafické znázornění na obrázku 3 přehledně ukazuje, jak různé rozložení investičních nákladů využily zejména dvě velké obce Krouna a Svratouch. Dotační krytí investic do TI v obci Krouna je na jednoho občana dokonce menší, než v malých obcích Předhradí a Pustá Kamenice. Svratouch je v tomto ohledu velmi úspěšný (viz dotační částky na vybudování kanalizace v příloze C). Dotační částka na jednoho občana Svratouchu se řádově liší od ostatních obcí. Obec Krouna dotační podporu téměř nevyužívala, namísto toho více využívala financování formou úvěrů. Čerpané úvěrové prostředky na jednoho občana jsou vyšší než ve Svratouchu a násobně vyšší než v malých obcích. Detailní parametry všech úvěrů pro jednotlivé obce včetně doby splatnosti a úrokových sazeb lze nalézt v přílohách B – E této práce. Úspěšnost v čerpání dotačních podpor a míra využití úvěrových prostředků se jistě projeví v rozvojovém indikátoru K3 (Dluhová služba).

5 DOPADY INVESTIC DO INFRASTRUKTURY NA ROZVOJ VYBRANÝCH OBCÍ

Zavedené indikátory rozvoje jsou prostředkem k nestrannému hodnocení dopadu investic do TI na rozvojový potenciál vybraných obcí. Zajímavé je sledovat změnu hodnot jednotlivých indikátorů mezi roky 2000 a 2012 v závislosti na strategii dané obce, na jejím vlastním zaměření a definici prioritních oblastí TI. Zároveň je vhodné sledovat také závislost na struktuře financování investičních projektů. Ke stanovení hodnot všech deseti indikátorů pro vybrané čtyři obce v letech 2000 a 2012 byla využita data z ČSÚ a z řízených rozhovorů se starosty a zaměstnanci obecních úřadů vybraných obcí a s pracovníci FÚ v Chrudimi a ve Svitavách. Získaná data jsou shrnuta v příloze F této práce.

5.1 Sociální indikátory

Mezi základní sociální indikátory řadíme S1 (Počet obyvatel), S2 (Přirozený přírůstek) a S3 (Migrační přírůstek). Vývoj těchto indikátorů ve sledovaném období představují obrázky 4 – 6. Vývoj celkového počtu obyvatel (indikátor S1) ukazuje, že jedinou obcí, která dokázala čelit snižování počtu obyvatel mezi roky 2000 a 2012 je Svratouch. Jde o obec, která výrazně investovala do TI (viz obrázek 2) a zároveň o obec, která dovedla k financování infrastrukturních projektů v největší míře využít dotační prostředky (viz obrázek 3).

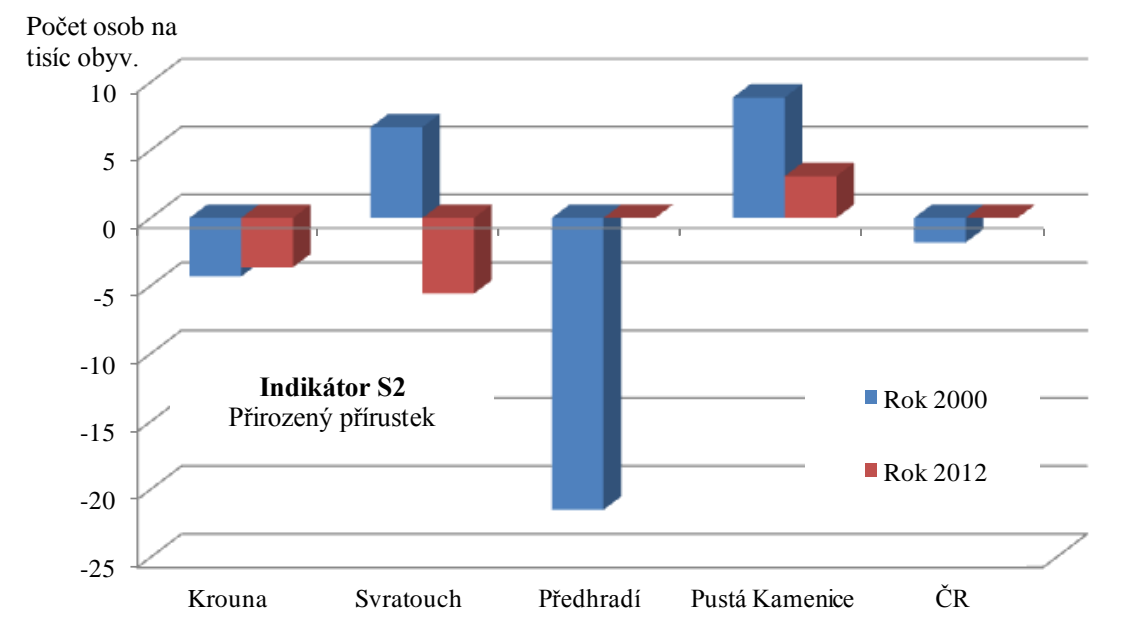

Obrázek 4: Vývoj indikátoru S1 – Počet obyvatel

Zdroj: [24]

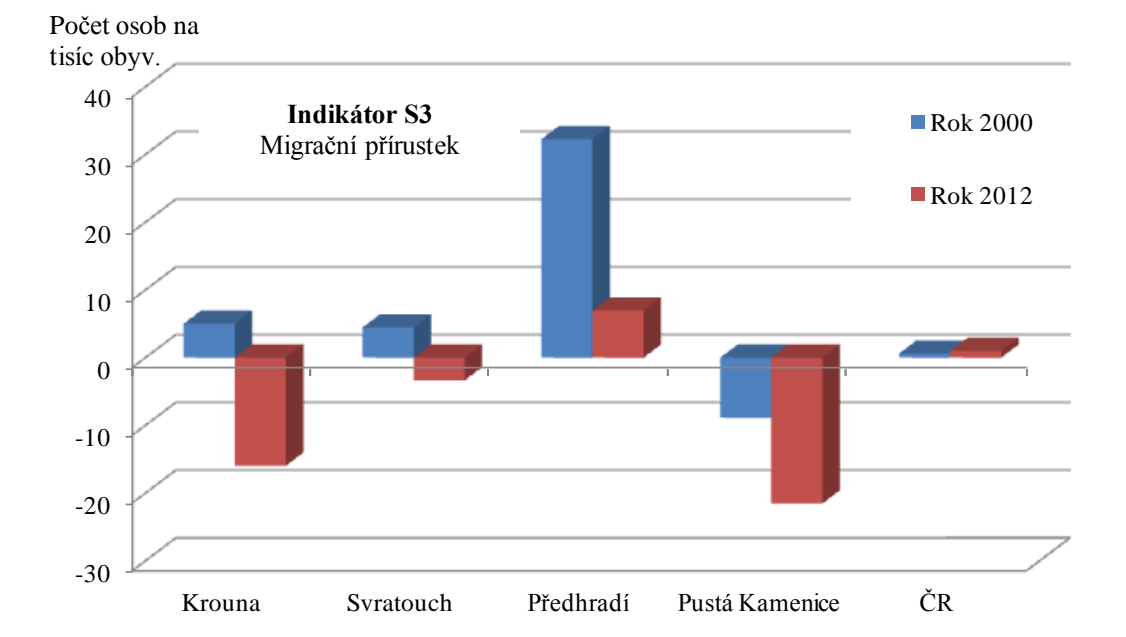
Vývoj indikátoru S2 říká, že na začátku sledovaného období byl přirozený přírůstek kladný v obcích Svratouch a Pustá Kamenice, v Krouně byl záporný a nižší než republikový

průměr, v Předhradí byl výrazně pod tímto průměrem. V této obci však došlo k pozitivní změně tohoto parametru, v roce 2012 je jeho hodnota na úrovni průměru ČR. V obci Krouna tento parametr v čase stagnuje, ve Svratouchu došlo k výraznému poklesu. K poklesu indikátoru došlo i v Pusté Kamenici, kladná hodnota v roce 2012 však nadále zůstává nad průměrem v rámci celé ČR.

Obrázek 5: Vývoj indikátoru S2 – Přírozený přírůstek

Zdroj: [24]

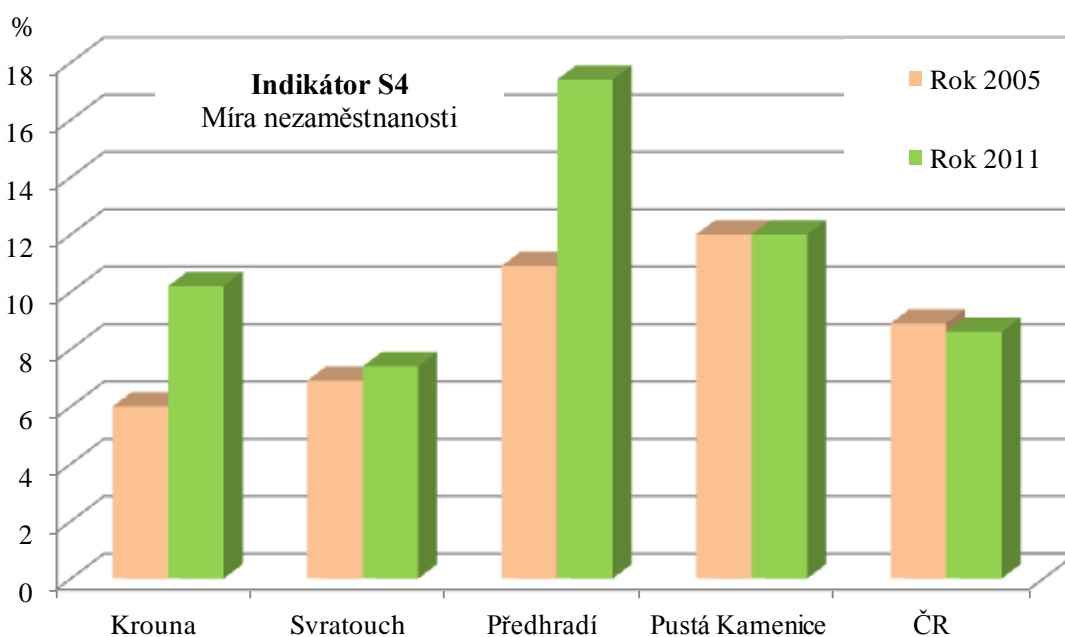
Obrázek 6: Vývoj indikátoru S3 – Migrační přírůstek

Zdroj: [24]

Indikátor S3 vykazoval v roce 2000 v porovnání s republikovým průměrem vyšší hodnoty v Krouně a Svratouchu, nadprůměrnou hodnotu 32 osob/tisíc obyvatel v Předhradí a zápornou hodnotu v Pusté Kamenici. Ta se v roce 2012 ještě výrazně snížila. K poklesu parametru došlo i v ostatních třech obcích. Obec Předhradí však udržela kladnou hodnotu migračního přírůstku, Svratouch je mírně pod průměrem, Krouna se zápornou hodnotou přiblížila Pusté Kamenici.

Souvislost vývoje indikátoru S2 s mírou investic do TI v jednotlivých obcích lze těžko prokázat. Jednoznačný vliv porodnosti, úmrtnosti a životní úrovně v jednotlivých obcích není z této práce zřejmý. Zajímavá je záporná hodnota indikátoru S3 v obci Krouna v roce 2012 a pokles, ke kterému došlo v porovnání s jeho hodnotou v roce 2000. V tomto případě lze poukázat na možnou souvislost mezi zápornou migrací (stěhování z obce) a relativně nízkou mírou investic do TI na jednoho občana v porovnání s obcí podobné velikosti, kterou je Svratouch (viz obrázek 2). Záporný migrační přírůstek v Krouně může souviset také s velmi nevýhodnou skladbou investic s ohledem na různé typy jejich financování. Z obrázku 3 je zřejmé, že investice do TI obec Krouna financuje kromě vlastních zdrojů především z bankovních úvěrů s téměř zanedbatelným podílem dotačních prostředků. To může být občany vnímáno negativně a může posilovat jejich emigrační tendence.

Posledním sociálním indikátorem je S4 (Míra nezaměstnanosti). Jeho vývoj ukazuje následující obrázek.

Obrázek 7: Vývoj indikátoru S4 – Míra nezaměstnanosti

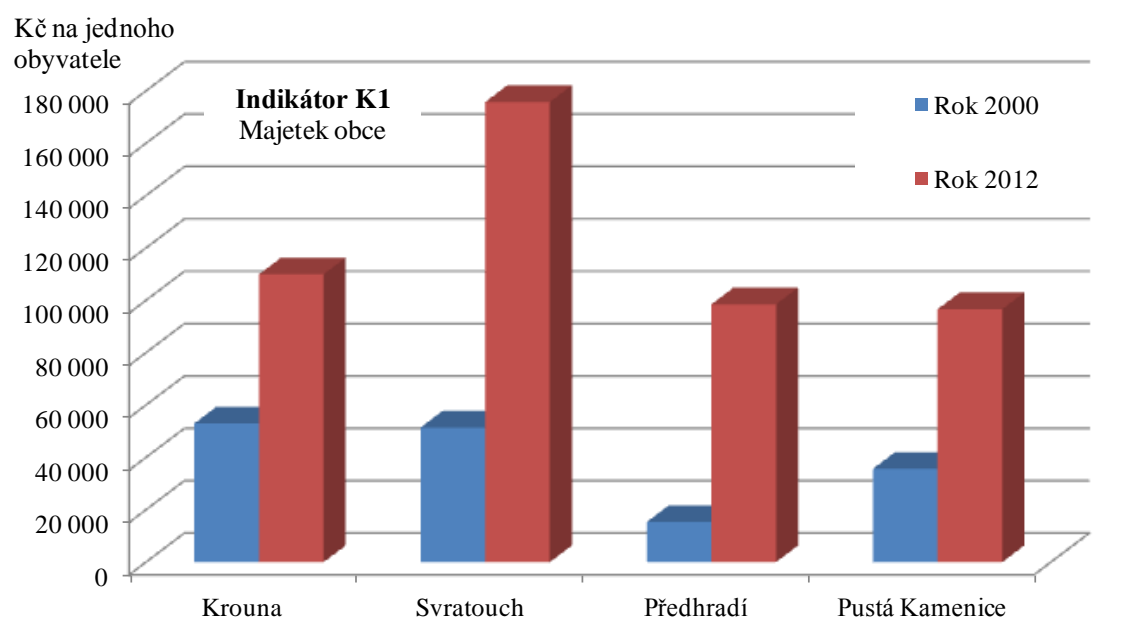
Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

V roce 2005 byla nezaměstnanost ve větších obcích Krouna a Svratouch pod úrovní republikové nezaměstnanosti, v menších obcích Předhradí a Pustá Kamenice naopak míra nezaměstnanosti o 2 – 3 % přesahovala celostátní úroveň. Na konci roku 2011 byl Svratouch jedinou ze sledovaných obcí, která udržela míru nezaměstnanosti pod hladinou 8,6 % (míra nezaměstnanosti pro celou ČR viz příloha F). Na tomto místě je vhodné připomenout, že Svratouch je v rámci této práce obcí s nejvyššími infrastrukturními investicemi vztaženými na jednoho občana. Nezaměstnanost v Krouně se zvýšila na úroveň blízkou 10 %, v Pusté Kamenici zůstala na úrovni roku 2005 a v Předhradí se dramaticky zvýšila na hodnotu 17 %. Toto zvýšení zřejmě souvisí s nadprůměrným migračním přírůstkem této obce, do které se v souvislosti s výstavbou sídliště nových rodinných domků přistěhovalo mnoho mladých rodin v produktivním věku. Mladé manželské páry z těchto rodin zřejmě obtížně hledají práci v obci a jejím blízkém okolí.

Zajímavé je zjištění, že čím obce během sledovaného období více investovaly do TI (viz tabulka 11), tím nižší míry nezaměstnanosti na konci sledovaného období dosáhly.

5.2 Ekonomické indikátory

Kromě dopadů investic do TI na sociální parametry života v obci je vhodné sledovat také vliv investic na ekonomické indikátory. Prvním takovým indikátorem je K1, reprezentující obecní majetek vztažený na jednoho občana. Hodnoty tohoto indikátoru v letech 2000 a 2012 představuje obrázek 8.

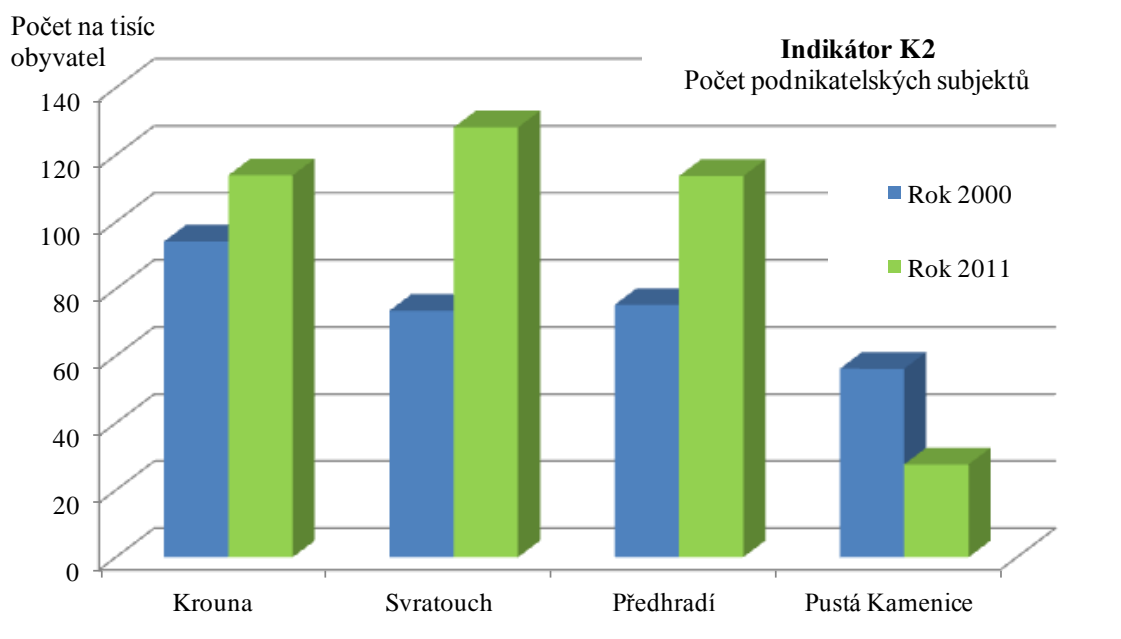
Obrázek 8: Vývoj indikátoru K1 – Majetek obce

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

Obrázek 8 prezentuje zajímavé výsledky porovnání. Ukazuje, že obce Krouna a Svratouch disponovaly v roce 2000 přibližně stejným majetkem na jednoho občana (asi 50 000 Kč na občana). Majetek menších obcí byl v přepočtu na jednu osobu výrazně nižší (přibližně 15 000 Kč na občana v Předhradí a 35 000 Kč na jednoho občana Pusté Kamenice). Na konci sledovaného období se obecní majetek připadající na jednoho občana v Pusté Kamenici a v Krouně přibližně zdvojnásobil, ve Svratouchu více jak ztrojnásobil a v Předhradí se dokonce zvýšil o pětinasobek. Předhradí tak v indikátoru K1 vyrovnalo svoji ztrátu proti přibližně stejně velké obci (Pustá Kamenice) a obě menší obce dosáhly v tomto poměrném ukazateli hodnot na úrovni obce Krouna. Svratouch pak vykazuje v roce 2012 téměř dvojnásobnou hodnotu indikátoru K1 v porovnání s obcí Krouna. Jednak je Svratouch obcí, která výrazně investovala do TI, jednak zvolili místní zastupitelé jiný postoj k vlastnictví vybudovaných prvků TI, než obvykle volí jiné obce. Svratouch je totiž na rozdíl od Krouny, Pusté Kamenice a Předhradí stále vlastníkem systému výroby a distribuce pitné vody (soustava vrtů, vodojem s úpravnou vody a rozvodná vodovodní síť po celém území obce). Všechny investice do TI, které Svratouch v letech 2000 – 2012 realizoval, tedy vedly ke zvýšení majetku obce. Investice do vodovodních systémů v obcích Krouna, Předhradí a Pustá Kamenice nevedly ke zvýšení obecního majetku, neboť systémy výroby a distribuce pitné vody nejsou ve vlastnictví těchto obcí. Podobně je to také se systémy distribuce topných plynů. Zmíněné tři obce ve sledovaném období do plynofikace investovaly (Svratouch měl tuto oblast vyřešenou už před rokem 2000), později však systémy distribuce plynu prodaly specializovaným společnostem (např. VČP NET s.r.o., RWE). Proto tyto infrastrukturní investice nepředstavovaly významné zvýšení majetku obce.

Různý přístup k vlastnictví infrastrukturních systémů otevírá otázku výhodnosti různých vlastnických forem a také různých přístupů k zajištění provozu těchto systémů. V případě plynofikačních soustav je postup obcí uniformní a vlastnictví i správu těchto systémů přenechávají zejména z důvodu potřebných kompetencí, vybavení a revizních pověření specializovaným společnostem. Co se vodohospodářských systémů a systému sběru odpadních vod týče, postoj obcí již není tak jednoznačný. Jejich provoz a správu lze totiž zajistit prostřednictvím obecních zaměstnanců. Výhodou v případě vlastnictví vodovodních a odpadních systémů a jejich vlastní správy, tedy bez nákupu této služby od třetích stran, je možnost přímo ovlivňovat cenu vodného případně stočného v dané obci. Touto cestou se vydala také obec Svratouch. Jiné obce využily prodej infrastrukturních systémů například k zisku akcií distribučních společností, jejich vliv na tvorbu cen pro občany je pak většinou zanedbatelný.

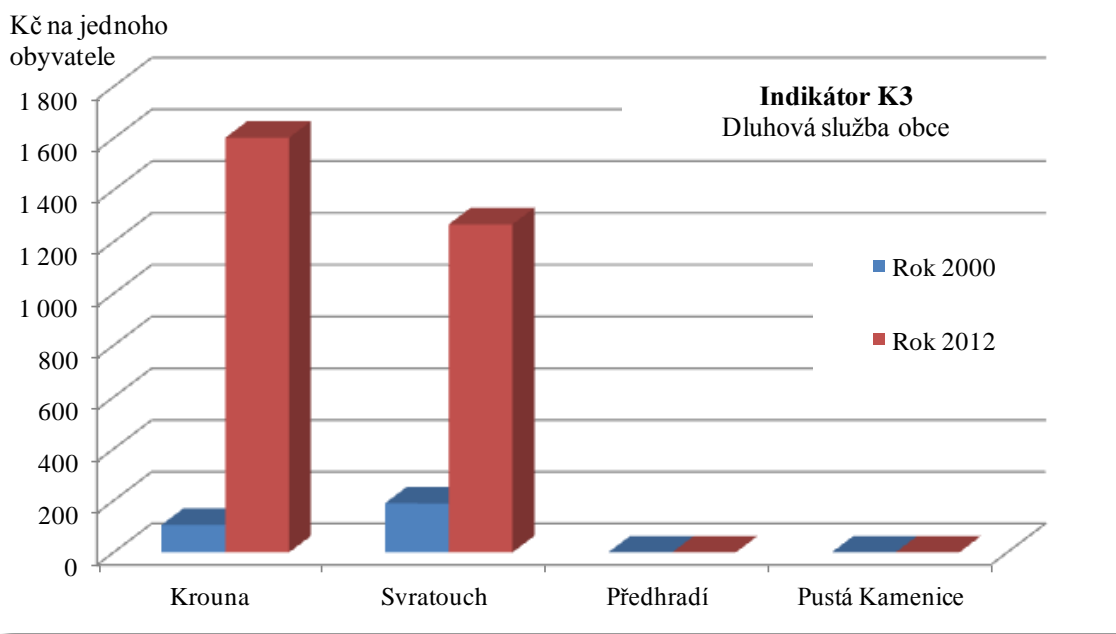
Dalším ekonomickým indikátorem je počet podnikatelských subjektů na území dané obce (K2). Jeho změny představuje obrázek 9. Z tohoto obrázku je zřejmé, že nejvýraznější změny indikátoru K2 (nárůst o 75%) opět dosáhla obec Svratouch. K zajímavému růstu hodnoty indikátoru K2 o 40% došlo i v Předhradí, v obci Krouna došlo k nárůstu o 20%, v Pusté Kamenici naopak počet podnikatelských subjektů poklesl na polovinu. Zde je vhodné upozornit na souvislost s indikátorem S4 (Míra nezaměstnanosti). Pustá Kamenice je totiž podle obrázku 7 obcí s trvale vysokou mírou nezaměstnanosti.

Obrázek 9: Vývoj indikátoru K2 – Počet podnikatelských subjektů

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

Poslední ekonomický indikátor K3 popisuje dluhovou službu obcí a jeho grafickou interpretaci představuje obrázek 10. Z něj je patrné, že malé obce Předhradí a Pustá Kamenice nebyly na počátku sledovaného období ani na jeho konci zatíženy žádnými dluhy. Obce Krouna a Svratouch čerpaly úvěry už v roce 2000, jejich dluhová služba ve smyslu definice použité v této práci dosahovala hodnot do 200 Kč na jednoho občana. V roce 2012 se ovšem situace v obou obcích výrazně lišila. Přestože se Svratouchu dařilo mezi roky 2000 a 2012 mnohem více investovat do TI (viz tabulka 11 a obrázek 2), byl na konci tohoto období mnohem méně zatížen dluhovou službou než obec Krouna. Příčinou je jistě výrazně vyšší schopnost obce Svratouch využívat dotační prostředky (viz tabulka 12 a obrázek 3), ale také výše úrokových sazeb využitých úvěrů obou obcí (viz přílohy B a C). Ukazuje se tedy, že i při vysoké úrovni investic do TI lze vhodnou skladbou investičních prostředků zajistit přiměřenou dluhovou službu obce v příštích letech.

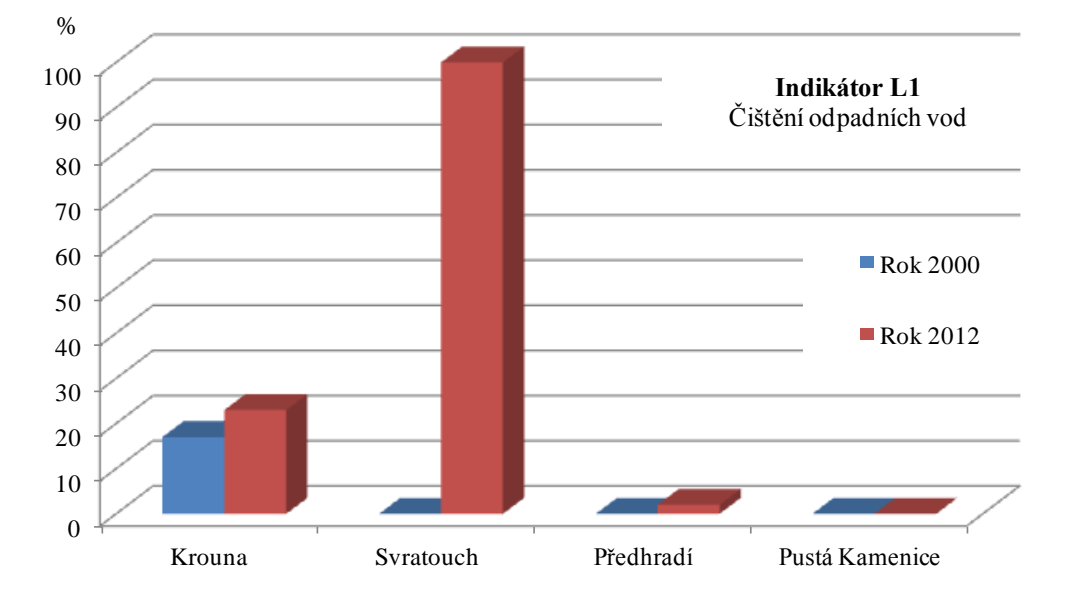

Obrázek 10: Vývoj indikátoru K3 – Dluhová služba obce

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

5.3 Ekologické indikátory a indikátor zájmu o věci veřejné

Při hodnocení rozvojového potenciálu obcí je nutné brát v úvahu nejen ekonomická a sociální kritéria, ale také dlouhodobou udržitelnost rozvoje ve vztahu k okolnímu prostředí. Z tohoto důvodu jsou zavedeny také ekologické indikátory, jejichž cílem je objektivně posoudit, jakou pozornost obec při svém rozvoji věnuje životnímu prostředí. Vývoj indikátoru L1, který sleduje míru čištění odpadních vod v obci, ukazuje obrázek 11.

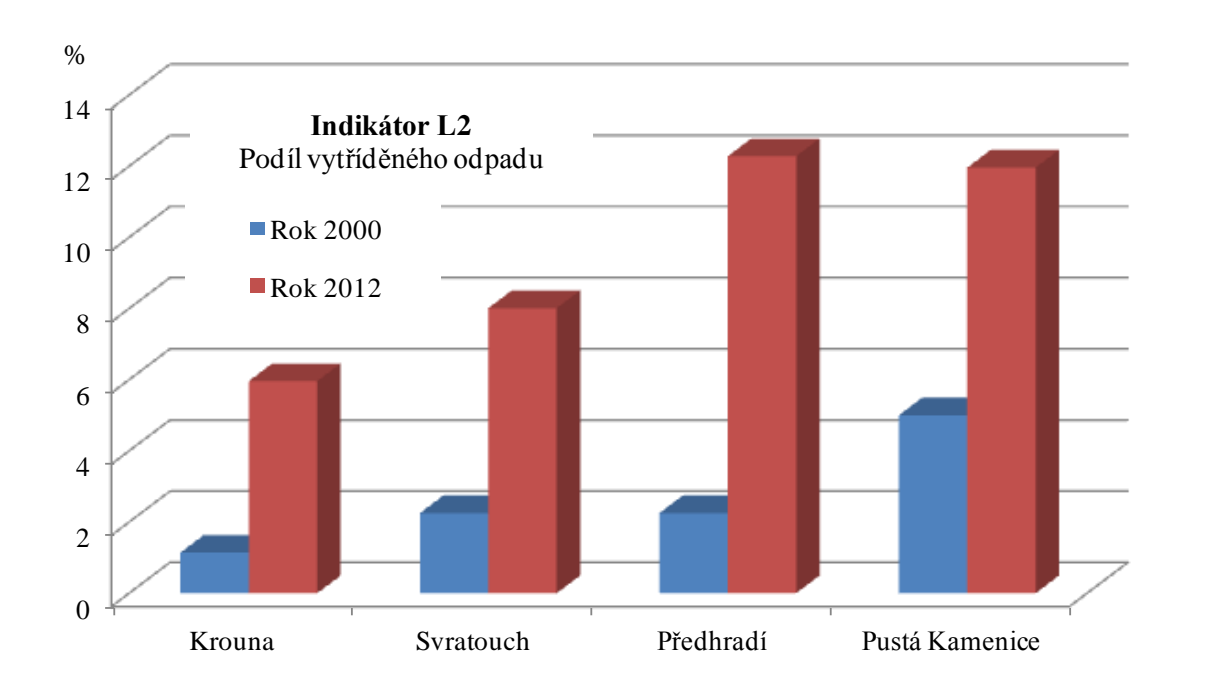

Obrázek 11: Vývoj indikátoru L1 – Čištění odpadních vod

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

Z obrázku 11 je patrné, že počet objektů, napojených na kanalizační síť v obci Krouna, se během hodnoceného období výrazně nezměnil, vzrostl pouze o 4% viz příloha B. Obec Krouna totiž neřeší systém sběru odpadních vod komplexně po celém území obce, ale pouze místně v souvislosti s budováním infrastruktury v lokalitách nové výstavby. Naproti tomu v obci Svratouch se během sledovaných 12 let hodnota indikátoru L1 změnila z 0 na 100% připojených objektů, neboť budování komplexního systému sběru a likvidace odpadních vod bylo pro tuto obec největším investičním projektem z oblasti TI v hodnoceném období (viz tabulka 11). V obci Předhradí se podařilo vybudovat lokální ČOV u obecních objektů a na komplexní kanalizační systém se obec chystá formou přípravy PD. Indikátor L1 pro obec Pustá Kamenice je pro oba sledované roky na nulové hodnotě, záměrem obce je vybudovat systém sběru a likvidace odpadních vod v letech 2014 – 2016. Část prostředků už obec do této oblasti TI vložila formou nákladů na zpracování PD. Závislost mezi investicemi do infrastruktury čištění odpadních vod a změnami indikátoru L1 je tedy z tabulky 11 a obrázku 11 zřejmá.

Druhým indikátorem, hodnotícím vztah obce k okolnímu prostředí, je indikátor L2 (Podíl vyříděného odpadu). Jeho vývoj představuje obrázek 12.

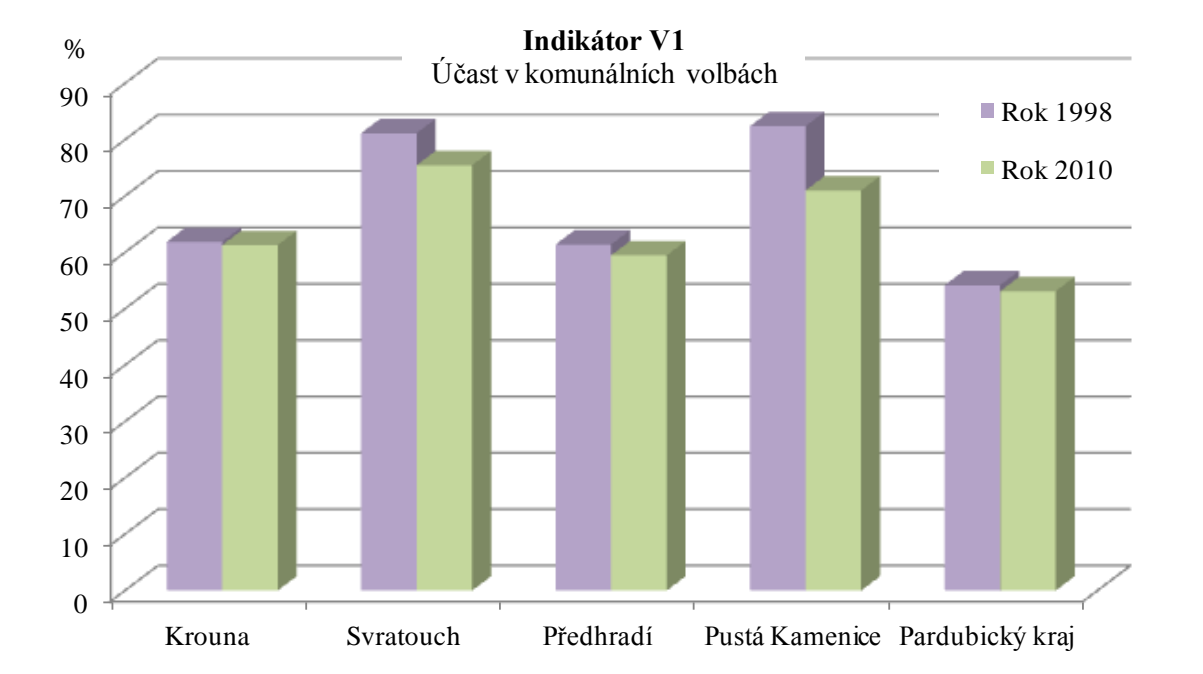

Obrázek 12: Vývoj indikátoru L2 – Podíl vyříděného odpadu

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

Ve všech sledovaných obcích se hodnota tohoto indikátoru během dvanácti let výrazně zvýšila. Zajímavé je zjištění, že vyššího podílu vyříděného odpadu dosahují menší obce Předhradí a Pustá Kamenice. Vysvětlení je zřejmě nutné hledat ve skutečnosti, že v menších obcích není pro sběr směsného komunálního odpadu zaveden systém popelnic umístěných před domy s jejich následným týdenním svozem. Občané proto musí komunální odpad odvážet do velkoobjemových sběrných kontejnerů, umístěných v centrech obcí. Na stejném místě jsou uloženy také kontejnery pro sběr tříděného odpadu (papír, sklo, plasty). Vyšší disciplinovanost občanů malých obcí je tedy zřejmě dána faktem, že ke kontejnerům na tříděný odpad pravidelně vyrážejí proto, aby se zbavili směsného komunálního odpadu. Ve větších obcích je cesta ke kontejnerům s tříděným odpadem motivována opravdu pouze snahou občanů pomoci životnímu prostředí. V případě indikátoru L2 tedy nelze u vybraných obcí přímou souvislost s mírou investic do TI prokázat.

Rozvoj obcí má nejen své ekonomické a ekologické parametry, důležitou roli hrají také sociální poměry v daném prostředí. Zvláštní kategorií sociálních vztahů představuje zájem občanů o správu věcí veřejných. Proto byl v této práci zaveden také indikátor V1, jehož cílem je kvantifikovat zájem občanů aktivně zasahovat do místní správy a tím i do své vlastní budoucnosti. Vývoj indikátoru V1 je znázorněn na obrázku 13.

Obrázek 13: Vývoj indikátoru V1 – Účast v komunálních volbách

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

Grafické znázornění na obrázku 13 ukazuje, že volební účast v komunálních volbách ve sledovaných obcích byla v letech 1998 i 2010 nad průměrnou volební účastí v celém Pardubickém kraji. Zde se zřejmě projevuje fakt, že v menších sídlech mají občané díky menšímu počtu obyvatel, intenzivnějším sousedským vztahům a znalosti větší poměrné části svého okolí oprávněný pocit účinnějšího zásahu do výsledku komunálních voleb, než občané větších měst. Ve všech sledovaných obcích došlo v roce 2010 k poklesu volební účasti v porovnání s rokem 1998. Důvodem je zřejmě obecně klesající důvěra občanů v politiku, včetně té komunální. Takové vysvětlení podporuje i fakt, že k výraznějšímu poklesu volební účasti došlo v obcích, v nichž byla dosud volební účast opravdu výrazně nadstandardní (Svratouch a Pustá Kamenice). Jednoznačná souvislost mezi indikátorem V1 a mírou investic do TI tedy není při použití vzorku obcí zřejmá.

5.4 Statistické zhodnocení dat

Předchozí kapitoly byly věnované analýze vlivu investic do TI na kvalitu života a rozvoj v různých oblastech (sociální, ekonomická, ekologická) formou indikátorů. Některé analyzované parametry přinesly zajímavé závěry, v některých případech se ukazuje možná souvislost mezi příslušným indikátorem rozvoje a mírou investic do TI. Je tedy vhodné případné souvislosti sledovat systematicky a vyhodnotit je statistickými prostředky.

Tabulka 13 shrnuje výstupy regresní analýzy, která byla provedena s cílem potvrdit nebo vyloučit závislost jednotlivých indikátorů rozvoje na míře investic do TI ve vybraných obcích.

Postup analýzy byl následující:

- pro vybrané obce byly sestrojeny závislosti hodnoty příslušného indikátoru v roce 2012 na míře investic do TI vztažené na jednoho občana,
- vzniklá závislost byla hodnocena s ohledem na prokazatelný trend (rostoucí nebo klesající),
- v případě existence trendu byla provedena lineární regrese a byly určeny koeficienty determinace a korelace.

V případě indikátoru S1 bylo z důvodu porovnatelnosti mezi vybranými obcemi nutné zavést poměrový ukazatel. Takovým ukazatelem je změna počtu obyvatel mezi roky 2000 a 2012 vztažená na tisíc obyvatel. Hodnoty tohoto poměrového ukazatele jsou uvedeny v příloze F. Regresní analýza potom hodnotila závislost mezi tímto ukazatelem a mírou investic do TI pro všechny čtyři vybrané obce.

Tabulka 13: Statistické zhodnocení sledovaných indikátorů

Indikátor		Trend závislosti	Koeficient determinace R^2	Koeficient korelace R
S1	Počet obyvatel	Rostoucí	0,4959	0,7042
S2	Přirozený přírůstek	Není	Neurčován	Neurčován
S3	Migrační přírůstek	Není	Neurčován	Neurčován
S4	Míra nezaměstnanosti	Klesající	0,6331	- 0,7957
K1	Majetek obce	Rostoucí	0,9982	0,9991
K2	Počet podnikatelských subjektů	Není	Neurčován	Neurčován
K3	Dluhová služba	Není	Neurčován	Neurčován
L1	Čištění odpadních vod	Rostoucí	0,9957	0,9978
L2	Podíl vytríděného odpadu	Není	Neurčován	Neurčován
V1	Účast v komunálních volbách	Není	Neurčován	Neurčován

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

Tabulka 13 ukazuje, že prokazatelný trend lze na vzorku vybraných obcí nalézt v případě indikátorů S1, S4, K1 a L1. Souvislost indikátorů K1 a L1 s mírou investic je zřejmá. Čím více obce investovaly do TI, tím většího poměru objektů připojených na ČOV dosáhly. S rostoucí mírou investic zároveň zvyšovaly hodnotu svého majetku na konci sledovaného období. V obou uvedených případech jde na vzorku vybraných obcí o velmi silnou lineární závislost.

U indikátorů S2, S3, K2, K3, L2 a V1 se na statistickém souboru vybraných vzorků čtyř obcí žádný trend nepodařilo prokázat.

Zajímavá zjištění přineslo hodnocení indikátorů S1 a S4.

- čím více obce investovaly do TI, tím úspěšněji během hodnoceného období čelily úbytku svých obyvatel,
- čím více obce během sledovaného období investovaly do TI, tím nižší míry nezaměstnanosti na konci hodnoceného období dosáhly.

V obou případech je však hodnota korelačního koeficientu R v absolutní hodnotě nižší než kritická hodnota [3], která je pro čtyři vzorky na hladině významnosti $\alpha=0,05$ rovna hodnotě 0,95. Lineární regresní model tedy není v případě těchto dvou indikátorů vhodný, zkoumané proměnné nejsou lineárně závislé. Protože se lineární závislost proměnných nepotvrdila, je

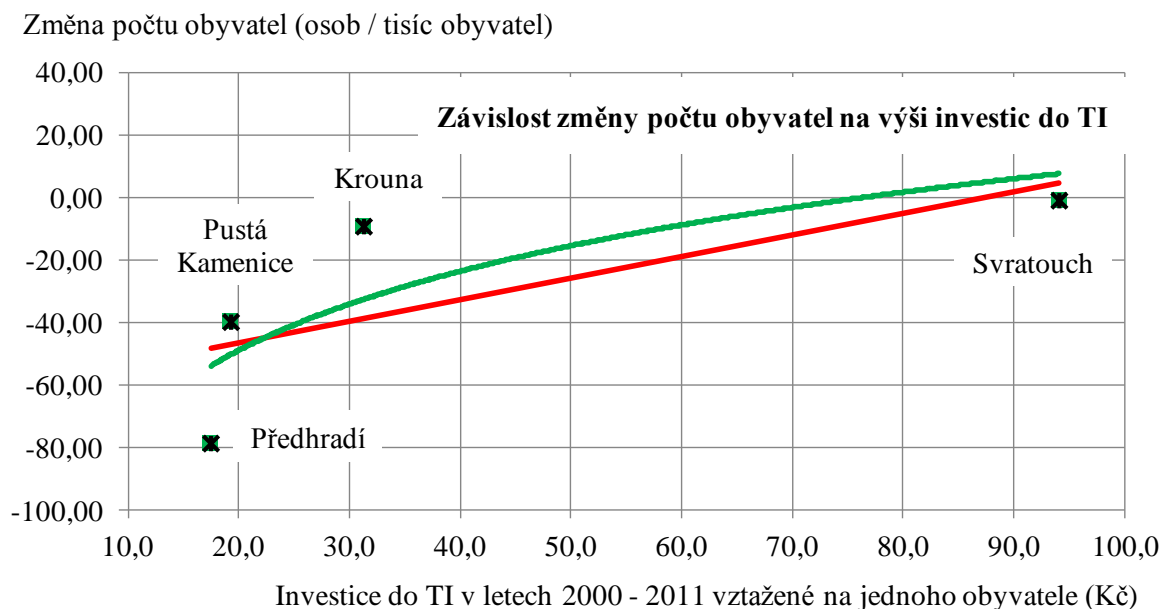
vhodné prověřit ještě další (nelineární) typy regrese. Z tohoto důvodu byla data z příloh B - F, potřebná k těmto nelineárním regresím, shrnuta do tabulky 14.

Tabulka 14: Vstupní data pro nelineární regresní analýzu

Investice do TI		Krouna	Svratouch	Předhradí	Pustá Kamenice
S1	Celkem tis. Kč 2000 - 2012	43 107,7	84 416,5	7 525,7	6 264,0
	Celkem v tis. Kč na jednoho občana (vztaženo na počet občanů na konci roku 2012)	31,3	94,1	17,5	19,3
	Změna počtu obyvatel mezi roky 2000 – 2012 (vztaženo na tisíc obyvatel)	- 9,43	-1,11	-78,89	-40,00
S4	Celkem tis. Kč 2000 - 2011	43 107,7	76 158,3	7 223,8	6 264,0
	Celkem v tis. Kč na jednoho občana (vztaženo na počet občanů na konci roku 2012)	31,0	84,8	15,5	18,5
	Míra nezaměstnanosti [%] na konci roku 2011	10,2	7,4	17,4	12,0

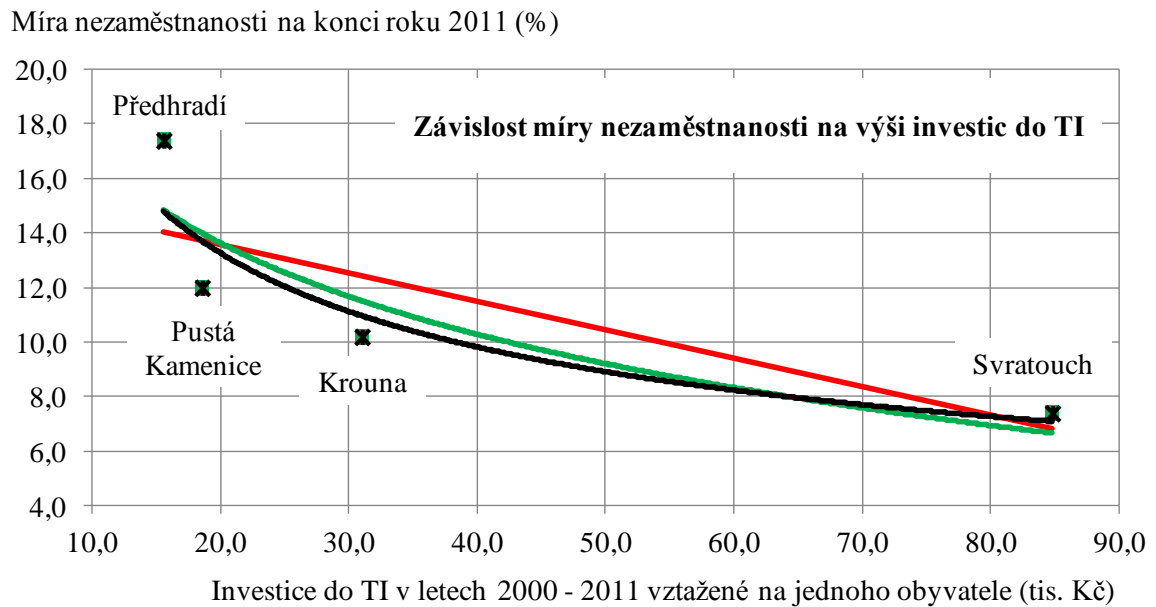
Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

Data z tabulky 14 byla využita ke konstrukci závislostí změny počtu obyvatel a míry nezaměstnanosti na investicích vztažených na jednoho občana, jak ukazují obrázky 14 a 15.

Obrázek 14: Regresní analýza závislosti indikátoru S1

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

Obrázek 15: Regresní analýza závislosti indikátoru S4

Zdroj: vlastní zpracování dle řízených rozhovorů

V případě indikátoru S1 nejlépe popisuje danou závislost logaritmická funkce, na obrázku 14 je znázorněna zeleným logaritmickým průběhem. Regrese byla provedena v prostředí Excel s následujícími výstupy:

- regresní rovnice: $y = 36,503 \ln(x) - 158,35$
- koeficient determinace: $R^2 = 0,6393$
- index korelace: $R = 0,7996$

Výsledný index korelace leží těsně pod hranicí intervalu $\langle 0,8; 0,9 \rangle$, který je považován za interval silné korelace.

Při popisu závislosti indikátoru S4 na míře investic byla nejprve také zvolena logaritmická funkce, na obrázku 15 je daná závislost znázorněna zeleným logaritmickým průběhem. Regrese byla provedena v prostředí Excel s těmito výstupy:

- regresní rovnice: $y = -4,819 \ln(x) + 28,06$
- koeficient determinace: $R^2 = 0,7603$
- index korelace: $R = -0,8720$

Přestože v případě použití logaritmické regrese leží hodnota indexu korelace v intervalu $\langle 0,8; 0,9 \rangle$, který je považován za interval silné korelace, je možné pokusit se o dosažení jeho vyšší hodnoty novou volbou regresní funkce.

Takovou funkcí je mocninná závislost, která je na obrázku 15 znázorněna černou barvou. Regresní analýza na tento typ závislosti byla provedena opět v prostředí Excel, parametry mocninné regrese jsou následující:

- regresní rovnice: $y = 48,627 x^{-0,434}$
- koeficient determinace: $R^2 = 0,8654$
- index korelace: $R = -0,9303$

Při korelačním indexu $|R| > 0,9$ je závislost obecně považována za velmi silnou. Tento typ regrese tedy při daném počtu vzorků a pro získaná data obcí Krouna, Svratouch, Předhradí a Pustá Kamenice nejlépe popisuje závislost mezi mírou nezaměstnanosti registrovanou na území dané obce k 31. 12. 2011 a částkou investovanou na jednoho občana do TI v období let 2000 – 2011.

ZÁVĚR

Technická infrastruktura je souborem zařízení, která zajišťují službu všem obyvatelům daného území za předem stanovených podmínek převážně v rámci veřejného zájmu.

Kvalitní technická infrastruktura je jedním z klíčových faktorů zvyšování hospodářské i sociální atraktivity území. Vybudovat zdravou fungující ekonomiku bez kvalitní technické infrastruktury není možné. Funkční technická infrastruktura podporuje růst a je dokonce jeho nutnou podmínkou.

Cílem této práce bylo analyzovat prostředí vybraných obcí, posoudit vliv investic do technické infrastruktury na jejich rozvojový potenciál a prokázat obecně uznávanou souvislost mezi úrovní technické infrastruktury a rozvojem obcí.

První část práce definuje základní pojmy, vysvětluje pojem infrastruktura, vymezuje oblast technické infrastruktury a charakterizuje prvky i jednotlivé systémy technické infrastruktury obcí.

Druhá část práce je věnována rozvojovým podmínkám obcí. Charakterizuje základní pojmy, předkládá různé pohledy na tuto problematiku, zabývá se ekonomickými i lidskými aspekty rozvoje, uživatelským přístupem a formuluje požadavky na systematický rozvoj daného územního celku. Zároveň práce v této části porovnává různé finanční zdroje využitelné k investicím do systémů technické infrastruktury, hodnotí možnosti obecních rozpočtů a předkládá další alternativy, kterými jsou například dotační programy.

Třetí část práce se zabývá objektivním hodnocením rozvojového potenciálu obcí. Z tohoto důvodu je zaveden pojem indikátor rozvoje a je definováno deset konkrétních indikátorů. Ty popisují úroveň rozvojového potenciálu obcí v sociální, ekonomické a ekologické sféře a také v oblasti vztahů veřejnosti s místní samosprávou. Jednotlivé indikátory jsou popsány včetně zdrojů dat, ze kterých tato práce čerpá.

Čtvrtá část práce představuje čtyři obce, jejichž rozvoj je hodnocen ve vztahu k míře investic do jejich technické infrastruktury. Práce stručně charakterizuje historii těchto obcí se zaměřením na stav infrastruktury v roce 2000, který je počátkem hodnoceného období. Zároveň popisuje priority jejich rozvoje mezi roky 2000 a 2012 s ohledem na jednotlivé infrastrukturní systémy a analyzuje využití způsobů financování investičních projektů.

Další část této práce využívá zavedené indikátory rozvoje k nestrannému hodnocení dopadu investic do jednotlivých oblastí technické infrastruktury na rozvoj vybraných obcí.

Analyzovány jsou souvislosti mezi strategickými záměry jednotlivých obcí, použitými způsoby financování a dopady na kvalitu života v obcích a na jejich budoucí rozvoj. Tato část práce přináší zejména následující závěry:

- o obec Svratouch, která nejvíce investovala do technické infrastruktury, je jedinou z vybraných obcí, která v hodnoceném období netrpěla poklesem počtu obyvatel a zároveň obcí s trvale nejnižší mírou nezaměstnanosti,
- o obec Krouna, která k investicím do technické infrastruktury v hodnoceném období nejvíce využívala bankovních úvěrů a je zatížena nejvyšší dluhovou službou, vykazuje výraznou negativní změnu migračního přírůstku obyvatel,
- o obec Svratouch díky vysoké míře investic do TI a vhodné skladbě financování investičních projektů výrazně zvýšila svůj majetek přepočtený na jednoho občana, zároveň zaznamenala nejvyšší nárůst počtu podnikatelských subjektů na svém území.

Závěrečná část práce je věnována statistickému zhodnocení dat, které popisuje závislost sledovaných indikátorů na výši investic do technické infrastruktury. Regresní analýza potvrzuje na statistickém vzorku vybraných obcí následující závislosti:

- o velmi silnou lineární závislost mezi majetkem obce na konci hodnoceného období a mírou investic do TI vztaženou na jednoho občana během tohoto období,
- o velmi silnou lineární závislost mezi poměrným počtem objektů připojených na kanalizační systém a mírou investic do TI vztaženou na jednoho občana,
- o logaritmickou závislost změny počtu obyvatel během hodnoceného období na míře investic do technické infrastruktury vztažené na jednoho občana,
- o velmi silnou mocninovou závislost mezi mírou nezaměstnanosti na konci sledovaného období a částkou investovanou na jednoho občana do TI během tohoto období.

V rámci budoucího rozvoje řešené problematiky je vhodné doporučit korelační analýzu zmíněných závislostí s využitím většího počtu vzorků, tedy sledovaných obcí.

V práci se s využitím dat popisujících sociální, ekonomické a ekologické poměry života ve čtyřech konkrétních obcích podařilo prokázat obecně uznávanou souvislost mezi úrovní technické infrastruktury a potenciálem budoucího růstu. Ukazuje se, že koncepční přístup k budování technické infrastruktury se projevuje jako výhoda a zvyšuje atraktivitu daného území. Úroveň infrastruktury ovlivňuje ekonomický i sociální rozvoj a je jedním z předpokladů dalšího růstu.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BINEK, J., H. SVOBODOVÁ, K. CHABIČOVSKÁ, J. HOLEČEK a I. GALVASOVÁ. *Rozvojové možnosti obcí*. Brno: GaREP, spol. s r.o., 2010. ISBN 978-80-87147-29-0.
- [2] BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011, 342 s. ISBN 978-802-4619-743.
- [3] HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J., FISCHER, J. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.
- [4] Historie vodního stavitelství. In: HAVLÍK, Aleš. *Katedra hydrauliky a hydrologie* [online]. 2013 [cit. 2013-05-12]. Dostupné z: http://hydraulika.fsv.cvut.cz/Vin/ke_stazeni/Historie.pdf
- [5] HOLEČEK, Jan. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Vyd. 1. Brno: GaREP, 2009, 74 s. ISBN 978-809-0430-822.
- [6] HRABALOVÁ, Simona. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 99 s. ISBN 80-210-3356-8.
- [7] HŘEBÍK, Štěpán a TŘEBICKÝ. *Manuál zpracování a využití sady indikátorů rozvoje pro malé obce: Zrcadlo místní udržitelnosti*. Praha: EnviConsult, s.r.o., 2007. ISBN 978 – 80 –239 –8594 –8.
- [8] KOLÍSKA, Michal. *Historie dopravní infrastruktury a budování dálkových kapacitních komunikací v českých zemích a jejich vliv na bezpečnost a plynulost silniční dopravy* [online]. Brno, 2009 [cit. 2013-06-08]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/208827/pedf_b/. Bakalářská práce. Masarykova univerzita Brno.
- [9] MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN. *Regionální a municipální ekonomie*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2011, 199 s. ISBN 978-80-245-1836-7.
- [10] *Mapy.cz* [online]. © 1996-2013 [cit. 2013-06-16]. Dostupné z: <http://www.mapy.cz/>
- [11] MÁTL, Ondřej a Eva SRNOVÁ. *Budoucnost venkova v České republice: Analýza potřeb obcí po roce 2013 z hlediska budoucí kohezní politiky a společné zemědělské politiky* [online]. Praha, 2012 [cit. 2012-10-17]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/publikace/default.aspx>

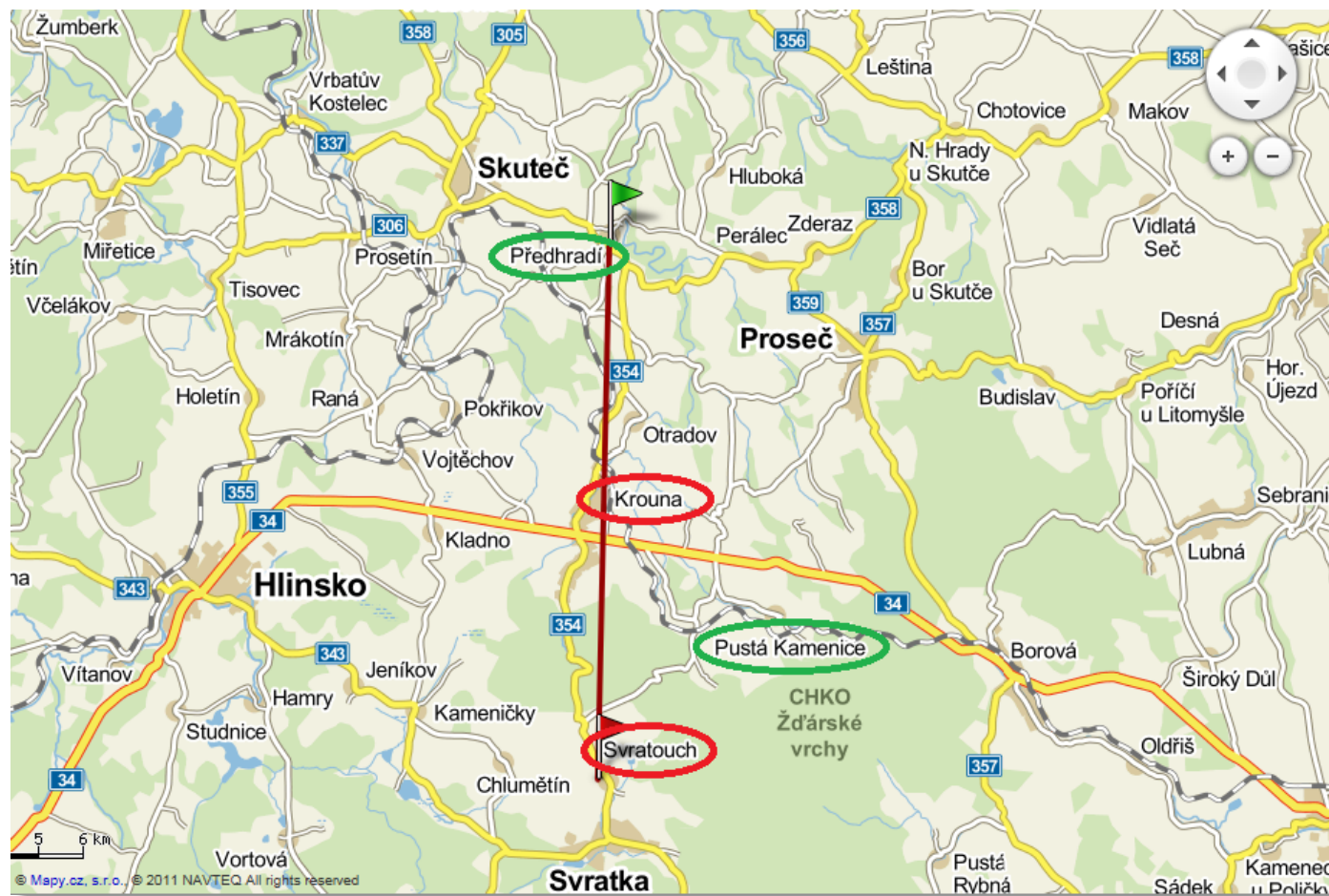
- [12] MEDEK, František. *Technická infrastruktura měst a sídel*. Vyd. 3., přeprac. V Praze: České vysoké učení technické, 2009, 178 s. ISBN 978-80-01-03303-6.
- [13] *Obec Pustá Kamenice* [online]. © 2008-2012 [cit. 2013-06-16]. Dostupné z: <http://www.pustakamenice.cz/>
- [14] *Oficiální stránky Obce Předhradí* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-16]. Dostupné z: <http://www.predhradi.cz/>
- [15] OLEJNÍČEK, Aleš. Vliv infrastruktury a technické infrastruktury na regionální rozvoj. In: *Technická infrastruktura a její vliv na rozvoj regionů* [online]. 2010 [cit. 2013-06-16]. Dostupné z: <https://appl.vojenskaskola.cz/Guarantee/Pages/PDF/ShowPublikaceDPB.aspx?ID=41a405be-e91a-4c8e-a1b3-a9268b1f78cc>.
- [16] PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance*. Praha: ASPI, 2005. 556 s. ISBN 80-7357-052-1.
- [17] PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [18] *Příručka pro člena zastupitelstva obce: po volbách 2010*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2012. ISBN 978-80-905421-0-5.
- [19] PŮČEK, Milan. *Měření spokojenosti v organizacích veřejné správy: soubor příkladů*. Vyd. 1. Praha: Min. vnitra České republiky, úsek veřejné správy, odbor modernizace veřejné správy, 2005, 104 s. ISBN 80-239-6154-3.
- [20] REKTOŘÍK, Jaroslav a Jaroslav HLAVÁČ. *Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury: teoretická část, odvětvová část*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2012, 209 s. ISBN 978-80-86929-79-8.
- [21] REKTOŘÍK, Jaroslav, Jan ŠELEŠOVSKÝ, Petr PRŮCHA a Jana JURNÍKOVÁ. *Jak řídit kraj, město, obec: sociální a technická infrastruktura: rukověť územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002, 135 s., 3 příl. ISBN 80-210-2956-0.
- [22] SOBOTKA, Martin. *Majetek obcí a jeho vliv na rozvoj obce*. Pardubice, 2009. Disertační práce. Univerzita Pardubice.

- [23] Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Hlinsko: Podklady pro rozvoj udržitelného rozvoje území. In: HLADKÝ, Jiří a Vladimír ZAVŘEL. *Úvodní stránka Hlinsko.cz* [online]. prosinec 2012 [cit. 2013-06-16]. Dostupné z: <http://www.hlinsko.cz/download/65/4795.pdf>
- [24] Vývoj demografické bilance obyvatelstva v ČR letech 1991-2000 v regionálním pohledu. In: *Český statistický úřad* [online]. © 2001 [cit. 2013-06-16]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/cisla/1/11/110201/koment2.htm>
- [25] Zákon 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu: stavební zákon. In: *Sbírka zákonů*. 14. března 2006. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/dd1ceac5-2cd3-4aaf-8cbb-8913e735c2b3/SZ_232
- [26] ŽÁRSKA, Elena, et al. *Komunálna ekonomika a politika*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2007. 194 s. ISBN 978-80-225-2293-9.

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha A..... Vzájemná poloha vybraných obcí.
- Příloha B..... Data popisující vývoj investic do technické infrastruktury a využití finanční zdroje v obci Krouna v letech 2000 – 2012.
- Příloha C..... Data popisující vývoj investic do technické infrastruktury a využití finanční zdroje v obci Svratouch v letech 2000 – 2012.
- Příloha D..... Data popisující vývoj investic do technické infrastruktury a využití finanční zdroje v obci Předhradí v letech 2000 – 2012.
- Příloha E..... Data popisující vývoj investic do technické infrastruktury a využití finanční zdroje v obci Pustá Kamenice v letech 2000 – 2012.
- Příloha F..... Souhrn vývoje indikátorů sledovaných obcí.

Příloha A: Vzájemná poloha vybraných obcí.

Příloha B: Data popisující vývoj investic do technické infrastruktury a využití finanční zdroje v obci Krouna v letech 2000 – 2012.

Rok	Počet obyvatel	Rozpočet obce	Investice	Ki	Investice celkem	Vlastní zdroje	Dotace	Úvěr	Splatnost	Úročení
2000	1 369	9 125 000	Veřejné osvětlení Františky	E	381 100	381 100				
2001	1 361	11 558 000			0					
2002	1 352	13 335 900	Rekonstrukce veř. osvětlení Čachnov	E	296 100	296 100				
			Vodovod Oldřiš	V	2 480 700	2 480 700				
2003	1 354	16 797 000	Mosty v Oldřiši	D	363 300	363 300				
			ZTV za školou - kanalizace	K	320 000	320 000				
			ZTV za školou - komunikace	D	3 991 000	3 991 000				
			ZTV za školou - vodovod	K	863 600	863 600				
			ZTV za školou - osvětlení	E	650 000	650 000				
			ZTV za školou - plynofikace	P	7 052 400	707 400	1 280 000	5 065 000	30.6.2011	5,60
2004	1 349	19 564 300			0					
2005	1 361	15 286 000	Rekonstrukce veřejného osvětlení	E	888 400	788 400	100 000			
2006	1 373	12 318 400	PD Kanalizace a ČOV Krouna	K	567 300	317 300	250 000			
2007	1 364	13 074 700			0					
2008	1 375	15 222 000			0					
2009	1 382	20 615 100			0					
2010	1 384	25 130 600	ZTV Za školou - vodovod	V	1 776 900	1 776 900				
			ZTV Za školou - veřejné osvětlení	E	362 600	362 600				
			ZTV Za školou - komunikace	D	2 985 000	2 285 000	700 000			
			ZTV za školou - kanalizace	K	1 947 600	1 947 600				
			ZTV za školou - plynofikace	P	8 601 900	801 900		7 800 000	30.6.2019	5,50
			Rekonstrukce veř. osvětlení Rychnov	E	394 300	294 300	100 000			
			ZTV Za Orlovnou - vodovod	V	709 200	709 200				
			ZTV Za Orlovnou - plynofikace	P	386 300	386 300				
			ZTV Za Orlovnou - veř. osvětlení	E	362 600	362 600				
			ZTV Za Orlovnou - komunikace	D	2 985 000	2 985 000				
ZTV Za Orlovnou - kanalizace	K	4 742 400	776 000	300 000	3 666 400	31.3.2020	4,53			
2011	1 369	15 957 200			0					
2012	1 341	17 569 600			0					
Celkem 2000 - 2012					43 107 700	23 846 300	2 730 000	16 531 400		
Na jednoho občana (vztaženo k počtu občanů na konci roku 2012)					132 639	73 373	8 400	50 866		

Příloha C: Data popisující vývoj investic do technické infrastruktury a využité finanční zdroje v obci Svratouch v letech 2000 – 2012.

Rok	Počet obyvatel	Rozpočet obce	Investice	Ki	Investice celkem	Vlastní zdroje	Dotace	Úvěr	Splatnost	Úročení
2000	892	6 609 000								
2001	901	8 430 500								
2002	894	8 365 700								
2003	880	18 037 600	Kanalizace - I. Etapa	K	220 000	0	220 000			
2004	895	9 688 100	Kanalizace - I. Etapa	K	630 000	330 000	300 000			
2005	883	11 181 900	Kanalizace - I. Etapa	K	28 082 000	7 046 000	20 036 000			
2006	884	34 393 000	Kanalizace - I. Etapa					1 000 000	1 rok	3,50
2007	885	26 854 300	Kanalizace - II. Etapa	K	36 912 700	19 011 700	14 201 000			
2008	888	37 297 500	Kanalizace - II. Etapa					3 700 000	3 roky	4,80
2009	889	15 959 800	Kanalizace - II. Etapa	K	3 850 000	1 850 000	2 000 000			
2010	891	12 508 200	PD Kompostárna	O	69 400	69 400				
			Místní komunikace	D	609 400	609 400				
			Vodárna	V	5 023 800	23 800	5 000 000	5 let	4,03	
2011	891	18 585 000	ČOV	K	610 000	360 000	250 000			
			Oprava komunikací	D	151 000	151 000				
2012	896	16 421 000	Místní komunikace	D	2 380 900	2 280 900	100 000			
			Intenzifikace ČOV	K	5 835 300	2 335 300	3 500 000			
			PD Kompostárna	O	42 000	42 000				
Celkem 2000 - 2012					84 416 500	34 109 500	40 607 000	9 700 000		
Na jednoho občana (vztaženo k počtu občanů na konci roku 2012)					259 743	104 952	124 945	29 846		

Příloha D: Data popisující vývoj investic do technické infrastruktury a využití finanční zdroje v obci Předhradí v letech 2000 – 2012.

Rok	Počet obyvatel	Rozpočet obce	Investice	K	Investice celkem	Vlastní zdroje	Dotace	Úvěr	Splatnost	Úročení
2000	465	11 514 200	ČOV v restauraci PZ	K	148 400	148 400				
2001	452	9 759 600	Plynofikace obce	P	4 153 600	704 800	1 748 800	1 700 000	20.12.2010	3,50
2002	452	3 879 700	Silnice u nové výstavby	D	825 600	825 600				
			VO u nové výstavby	E	620 000	620 000				
2003	459	4 341 700			0					
2004	458	5 124 600	ČOV Obecní úřad	K	56 100	56 100				
2005	467	4 627 000	Žlab silnice Hněvětice	D	160 000	160 000				
2006	475	4 579 700			0					
2007	468	4 274 600			0					
2008	454	5 533 400	Modernizace ČOV rest. PZ	K	112 800	112 800				
2009	440	5 033 400	Nová autobusová zastávka	D	949 200	849 200	100 000			
2010	432	5 048 600			0					
2011	430	5 298 500			0					
2012	428	6 685 100	PD kanalizace a ČOV	K	500 000		500 000			
Celkem 2000 - 2012					7 525 700	3 476 900	2 348 800	1 700 000		
Na jednoho občana (vztaženo k počtu občanů na konci roku 2012)					23 156	10 698	7 227	5 231		

Příloha E: Data popisující vývoj investic do technické infrastruktury a využití finanční zdroje v obci Pustá Kamenice v letech 2000 – 2012.

Rok	Počet obyvatel	Rozpočet obce	Investice	Ki	Investice celkem	Vlastní zdroje	Dotace	Úvěr	Splatnost	Úročení
2000	343	1 144 700								
2001	342	1 964 200	PD Plynofikace	P	90 300	90 300				
2002	336	4 410 960	Plynofikace obce	P	3 948 800	2 902 800	1 046 000			
2003	320	5 114 100	Vodovodní přípojka 1x	V	5 000	5 000				
			Plynofikace obce	P	1 315 600	252 800	1 062 800			
2004	313	4 781 900			0					
2005	318	2 870 600	Plynofikace budovy KD	P	180 400	180 400				
2006	312	2 547 600	Vodovodní přípojka 2x	V	14 300	14 300				
			Kontejner odpady	O	48 800	48 800				
2007	315	2 788 000	Vodovodní přípojka 1x	V	6 800	6 800				
2008	333	4 237 200	Vodovodní přípojka 3x	V	20 100	20 100				
2009	335	3 686 400	PD ČOV	K	178 500	52 500	126 000			
			Vodovodní přípojka 1x	V	7 400	7 400				
			Bezdrátový rozhlas	I	240 800	140 800	100 000			
2010	337	3 938 400	Vodovodní přípojka 1x	V	7 700	7 700				
2011	332	5 091 800	Vodovodní přípojka 1x	V	7 200	7 200				
			Dispečink vodovodu	V	138 000	138 000				
			Odvodnění cesty ke hřišti	K	54 300	54 300				
2012	335	4 873 400								
Celkem 2000 - 2012					6 264 000	3 929 200	2 334 800	0		
Na jednoho občana (vztaženo k počtu občanů na konci roku 2012)					19 274	12 090	7 184			

Příloha F: Souhrn vývoje indikátorů sledovaných obcí.

Kód	Indikátor	Jednotka	Zdroj	Krouna			Svratouch			Předhradí			Pustá Kamenice			Etalon	
				2000	2012	Delta	2000	2012	Delta	2000	2012	Delta	2000	2012	Delta	2000	2012
S1	Počet obyvatel	Počet osob	ČSÚ	1391	1378	-13	898	897	-1	465	431	-34	338	325	-13	ČR	
S2	Přirozený přírůstek	Počet osob	ČSÚ	-6	-5	1	6	-5	-11	-10	0	10	3	1	-2	2000	2012
	Přirozený přírůstek	Počet/tis. obyv.	ČSÚ	-4,3	-3,6		6,7	-5,6		-21,5	0,0		8,9	3,1		-1,8	0,0
S3	Migrační přírůstek	Osoba	ČSÚ	7	-22	-29	4	-3	-7	15	3	-12	-3	-7	-4	2000	2012
	Migrační přírůstek	Počet/tis. obyv.	ČSÚ	5,0	-16,0		4,5	-3,3		32,3	7,0		-8,9	-21,5		0,6	1,0
	Celkový přírůstek	Počet/tis. obyv.	ČSÚ	0,7	-19,6		11,1	-8,9		10,8	7,0		0,0	-18,5		2005	2011
S4	Míra nezaměstnanosti rok 2005 a 2011	%	Archiv obce	6,0	10,2	4,2	6,9	7,4	0,5	10,9	17,4	6,5	12,0	12,0	0,0	8,9	8,6
K1	Majetek obce	Kč	Úč. knihy obce	73 726 190	151 503 164	205%	46 203 632	157 671 782	341%	7 132 329	42 450 233	595%	12 054 952	31 403 702	261%		
	Majetek obce	Kč/obyv.	Úč. knihy obce	53 002	109 944		51 452	175 777		15 338	98 492		35 666	96 627			
K2	Fyzické osoby	Počet	Fin.úřad	109	127		59	94		31	41		19	9			
	Právnícké osoby	Počet	Fin.úřad	22	30		7	21		4	8		0	0			
	Počet podnikat. subjektů 2000 a 2011	Počet	Fin.úřad	131	157	120%	66	115	174%	35	49	140%	19	9	47%		
	Počet podnikat. subjektů 2000 a 2011	Počet/tis. obyv.	Fin.úřad	94	114	20	73	128	55	75	114	38	56	28	-29		
K3	Dluhová služba obce	Kč	Úč. knihy obce	147 492	2 207 909		170 000	1 136 936	669%	0	0		0	0			
	Dluhová služba obce	Kč/obyv.	Úč. knihy obce	106	1 602		189	1 267		0	0		0	0			
L1	Čištění odpadních vod	%	Archiv obce	17	23		0	100		0	2		0	0		Pardubický	
L2	Podíl vytríděného odpadu	%	Archiv obce	1,14	5,96	523%	2,25	8,01	356%	2,25	12,28	546%	5,00	11,96	239%	1998	2010
V1	Účast v komunál. volbách 1998 a 2010	%	Archiv obce	61,88	61,31	99%	81,16	75,48	93%	61,41	59,48	97%	82,42	71,01	86%	54,17	53,12